

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-69. Podružnica v Mariboru, Alekandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 246

Ljubljana, petek, dne 23. oktobra 1931

Leto II.

Sreske kandidature v Dravski banovini

Pristojna sodišča so potrdila včeraj številne kandidature — 2200 podpisov za kandidature ministra Puelja — Kandidature po drugih banovinah

Ljubljana, 22. oktobra. AA. Danes so bile potrjene prve sreske kandidature v Dravski banovini. Sreska sodišča so potrdila:

za mesto Ljubljano: kandidature dr. Alberta Kramerja, ministra za gradbe; namestnik Ivan Tavčar, tajnik Delavske zbornice;

za kranjski srez: kandidature Janka Barleta, župnika pri Sv. Jakobu v Ljubljani; namestnik Ivan Lončar, posestnik inžupan v Trzinu;

za kamniški srez: kandidature dr. Valentina Rožiča, upokojenega profesorja in posestnika v Ljubljani; namestnik Alojzij Burica, posestnik in bivši župan iz Dragomelj, in

kandidature Antona Cerarja, posestnika in gostilničarja v Kamniku; namestnik Ignacij Tome, trgovec v Moravčah.

za logaški srez: kandidature dr. Staneta Rapeta, tajnika Zveze kulturnih društev v Ljubljani; namestnik Ivan Remžgar, gostilničar in posestnik v Zirovnici;

za litijski srez: kandidature geom. Milana Mravljeta v Ljubljani; namestnik Gvido Birolla, industrijec, Zagorje, in

kandidature Alojzija Turka, trgovca iz Višnje gore; namestnik Rudolf Hribar, lesni trgovec, Izlake;

za srez Gornji Grad: kandidature Rasta Pustoslemška, novinarja v Ljubljani; namestnik Franc Kolenc, veleposestnik in trgovec v Ljubnem, in

kandidature Matije Goričarja, župana in posestnika v Mozirju; namestnik Anton Sem, posestnik v Ljubnem;

za kočevski srez: kandidature Ivana Puelja, ministra; namestnik dr. Hans Arko, odvetnik v Kočevju;

za celjski srez: kandidature Ivana Prekorška, upravnika bolnice v Celju; namestnik Franc Goričan, posestnik in upokojeni kmetijski inšpektor;

za srez Ljubljana-okolica: kandidature Albina Komana, posestnika v Vižmarjih; namestnik Ivo Sanein, načelnik v pokoju v Ljubljani;

za laški srez: kandidature prof. Alojzija Pavliča iz Celja; namestnik Alojzij Jagrič, strojevodja, Zidani most;

za brežiški srez: kandidature inž. Ernesta Kruleja, župana v Sevnici; namestnik dr. Franjo Benedičič, rudniški zdravnik, Senovo, in

kandidature Ivana Ureka, župana in bivšega narodnega poslanca v Globokem; namestnik Franc Pintarič, Rigonci;

za radovljiški srez: kandidature Ivana Ažmana, župana v Lescah; namestnik Franc Kralj, tovarniški delavec, Koroška Bela, in

kandidature Ivana Mohoriča, generalnega tajnika Zbornice za TOI v Ljubljani; namestnik Josip Ambrožič, trgovec in posestnik v Ljubnem;

za srez Šmarje pri Jelšah: kandidature Vekoslava Spindlerja, novinarja iz Maribora; namestnik Anton Malgaj, viničar, Zibika, in

kandidature Josipa Drogeniga, posestnika v Šentjurju ob južni železnici; namestnik Jurij Lesjak, župan, Slivnica pri Celju;

za metliški srez: kandidature Danijela Makarja, posestnika in gostilničarja v Metliki; namestnik Janez Smuk, župan in posestnik, Mlake.

* * *

Zakon zahteva, da mora vsakega sreskega kandidata predlagati najmanj 200 volivcev. V Dravski banovini pa je večinoma predlagalo mnogo več volivcev, kakor je predpisano.

Posebno veliko zaupanje pa so v tem pogledu izkazali volivci ministru Puelju. Predlog o njegovi kandidaturi je podpisalo nad

2200 volivcev.

Med njimi je 9 duhovnikov, kar dokazuje, da je v resnici splošna zahteva vsega prebivalstva, da kandidira minister Puelj.

DRUGE KANDIDATURE.

V Varaždinu je potrjena kandidatura dr. Djure Šurmina. Njegov namestnik je Martin Majcen, kmet iz Sračina.

Sodišče v Prokuplju je potrdilo sresko kandidature bivšega narodnega poslanca Dragica Selnicca. Njegov namestnik je Tihomir Džinžić, predsednik občine v Veliki Plani.

Stiri liste v strumiškem srezu. — Sodišče je potrdilo te sreske kandidature za strumiški

srez: zdravnika dr. Tome Fidančevića, čigar namestnik je Stojan Kacarevič, nadalje kandidature Arzenija Nikolića, učitelja v p., in kandidature Maneta Adžijevića. Nadalje je potrjena še lista Gligorija Dimića.

V prilipskem srezu sta potrjeni dve listi, in sicer bivšega narodnega poslanca Vasilja Trbiča in vpokojenega vojislava Damjanovića.

Ravnokotno sta dve listi v bitoljskem in morihovskem srezu. Tu kandidirata: bivši narodni poslanec Jovan Altiparnaković in advokat Nikola Marković.

V podgorskem srezu sta do sedaj potrjeni dve listi in sicer Vitomira Davidovića iz Oslaca in Velimira Rankovića iz Belomuževića.

V kačanskem srezu je potrjena še lista bivšega narodnega poslanca Milana Dimitrijevića. Ta je sedaj tretja kandidatura v kočanskem srezu.

Bivši minister Velizar Janković kandidira v pančevačkem srezu. Njegov namestnik dr. Jakob Avender iz Pančeva, voditelj pančevačkih Nemcev. — Dr. Janković je priredil več sestankov in na njih govoril v srbskem in nemškem jeziku ter pozival volilce, da vsi izvrše 8. novembra svojo državljansko dolžnost. — V pančevačkem srezu je potrjena tudi kandidatura odvetnika dr. Aleksandra Prellera.

V ariljskem srezu kandidira Savo Savić, trgovec iz Beograda in bivši narodni poslanec Milenko Glišić.

Tudi v knjaževačkem srezu sta dve listi, sicer dr. Milutina Velimirovića in zemljoradnika ter bivšega predsednika oblastne skupščine v Timoku Krste Ožinovića.

V Odrihu je potrjena kandidatura bivšega narodnega poslanca dr. Ilije Šumenkovića. Na Braču kandidira dr. Božo Kučić, advokat iz Splita.

V lubuškem srezu so tri tri kandidature in sicer Ante Baga, dr. Nujića Petra in Vujića Ibrahima.

Župnik fra. Ante Gnječ kandidira v srezu Mrkonjič na listi predsednika vlade.

Zagreb, 22. oktobra. k. Danes je sresko sodišče v Zagrebu potrdilo kandidature Jurija Demetrovića ter inž. Ferda Šege ter njihovih namestnikov Jokoba Pavline in Dragotina Domanjka.

Šušak, 22. oktobra. k. Sresko sodišče je potrdilo kandidature Vekoslava Spiničića iz Kastva ter njegovega namestnika dr. Viktorja Ružiča.

Split, 22. oktobra. l. Tu je bila potrjena kandidatura bivšega poslanika na Dunaju dr. Grgo Anđelinovića z namestnikom dr. Ivom Majstrovčićem.

Dr. Djordje Djurić, naš finančni minister, ki je te dni uspešno zaključil v Parizu pogajanje o novih kreditih Jugoslaviji.

Nj. Vel. kralja za narodno gledališče v Sarajevu

Sarajevo, 22. oktobra. k. Dvorni maršal je obvestil upravo Narodnega gledališča, da se Nj. Vel. kralj po zastopniku udeleži svečane proslave desetletnice gledališča in pošlje tja svojega odposlanca. Kralj je tudi poklonil Narodnemu gledališču v znak priznanja za umetniško delovanje glavno zaveso.

Francosko - italijanska gospodarska pogajanja

Pariz, 22. oktobra. AA. V Parizu so prispeli trije visoki uradniki italijanskega ministrstva za poljedelstvo. Gre za preliminarna pogajanja o sporazumu med Francijo in Italijo glede kontingentiranega izvoza živil in vina med obema državama.

Holandska kraljica v Italiji
Milan, 22. oktobra. AA. Holandska kraljica Ema, ki se je nekaj časa nastanila kot zasebnica v Varesu, je obiskala lombardska jezera in nato milansko mesto. Spremljal jo je milanski prefekt.

Brezuspešna pogajanja za avstrijsko posojilo

Dunaj, 22. oktobra. n. Danes se vrne iz Pariza bivši finančni minister dr. Juch. Pogajanja za posojilo so ostala brezuspešna. Francozi so povsem odkrito izjavili, da posojila za administrativne svrhe ne dajo. Posojilo bi bilo mogoče samo pod garancijo Društva narodov in pod pogoji, pod katerimi je bilo dovoljeno že prejšnje posojilo.

Schober odstopi in ostane

Dunaj, 22. oktobra. n. »Die Stunde« potrjuje vesa, da bo dr. Schober v najkrajšem času odstopil kot minister za zunanje zadeve in bo te posle prevzel kancelar dr. Buresch. Schober ostane pa še nadalje v vladi in mu bo bržkone poverjen novi resor za štedenje.

Kriza v vodstvu romunske Narodne banke

Bukarešta, 22. oktobra. n. Listi poročajo, da misli guverner Narodne banke Manojlescu podati ostavko radi težkoč v Marmaros-banki. Država namerava baje s pomočjo Narodne banke imenovati zavod sanirati. Sam kralj Karel da bo danes popoldne osebno prisostvoval seji, na kateri se bo razpravljalo o sanaciji gori imenovane banke. Manojlescu pa se med tem ne strinja z intervencijo. Kakor piše list »Cuvantul«, bo Manojlescu bržkone imenovan za poslanika v Washington.

Kaj bo delal Grandi v Berlinu

Rim, 22. oktobra. n. »Giornale d' Italia« piše, da bo zunanji minister Grandi v Berlinu vodil z nemškimi državniški pogajanja o razorožitvi, reparacijah in vojnih dolgovih, ker so ta vprašanja ozko zvezana z današnjo svetovno krizo. Fašistična Italija želi sodelovati pri reševanju teh vprašanj z vsemi. Za obvladovanje sedanje krize je treba koncentrirane delavnosti vseh držav, ne izvenjsi pomoč Amerike.

Danes vsi na

Levstikovo proslavo
v operno gledališče!

Obisk predsednika francoske vlade v Ameriki

Laval se je včeraj izkrcal v Newyorku — Svečan sprejem v pristanišču in v mestni občini — Nezdržljivost francoskega in ameriškega stališča glede vprašanja razorožitve

Pariz, 22. oktobra. n. Parnik »Ile de France« je dospel danes ob 3. uri ameriškega časa ali ob 8. uri srednjeevropskega časa v Newyork.

Laval je že med potjo brezzično pozdravil predsednika Zedinjenih držav Hooverja in tudi z državnim tajnikom Stimsonom izmenjal prisrčne brzojavke. V svoji brzojavki je naglasil, da iz vsega srca želi, da bi njegov poset v Washingtonu še bolj utrdil francosko-ameriško sodelovanje v prid celega sveta.

Newyork, 22. oktobra. (d) Ladji »Ile de France« se je peljal naproti vlačilec, ki je bil opremljen z brežzično postajo. Ladjo je srečal o polnoči. Laval, ki to noč ni legel, je poslal ameriškega narodu po radiju svoj pozdrav. Ob 8. zjutraj se je pripeljal do »Ile de France« pristaniški čoln »Malcoln« s pozdravno deputacijo mesta Newyorka. Deputacija je odšla na krov ladje, da vzame s seboj Lavalu in njegove spremljevalce. Ko so francoski gostje stopili v ameriški čoln, je bil Francozom na čast oddan salut 19 strelav. Na kraju, kjer je čoln pristal, sta Lavalu sprejela ameriški državni tajnik Stimson in francoski poslanik Claudel. Laval je nato odšel k sprejemu v newyorško mestno hišo, kjer je francoskim gostom izrekel dobrodošlico župan Walker.

Pariz, 22. oktobra. n. »Echo de Paris«

piše, da francosko stališče v vprašanju razorožitve ostane nespremenjeno, ker je nerazdržljivo zvezano z vprašanjem francoske varnosti. To bo Laval izrecno izjavil pri sprejemu v newyorški mestni hiši. Francija se ne more zadovoljiti z lepimi besedami, temveč zahteva preciznih obvez. Ona ostane pri svojem memorandumu, ki ga je poslala Društvu narodov in kjer je izjavila, da odstopi od svojega stališča samo v slučaju, ako ji bodo stavljeni protipredlogi enake vrednosti in trajnosti. — Konzultativni pakt, katerega je ameriški opazovalec v Zenevi predložil Briand, je absolutno nezadovoljiv.

»Pertinax« poroča dalje v svojem listu, da je bil tekst teh Lavalovih izjav že predložen Hooverju. Ameriški poslanik svetovalec Mariner, ki se na željo francoske vlade nahaja v spremstvu g. Lavalu, je baje predlagal neke stilistične spremembe, kar pa je Laval odklonil.

Washington, 22. oktobra. AA. Uradni progji izjavljajo, da Združene države ne morejo dati Franciji ali drugim narodom prav nobene obljube glede njihove varnosti. Razgovori predsednika Združenih držav Hooverja in francoskega ministrskega predsednika Lavalu se bodo sukali okrog vprašanja, s kakšnimi sredstvi naj se omili svetovni gospodarski položaj. V vprašanju vojnih dolgov so Združene

države mnenja, da ga je treba rešiti v soglasju z washingtonsko vlado.

Državni tajnik za zunanje zadeve Stimson je poslal Lavalu prisrčno pozdravno brzojavko. Laval pravi v odgovoru, naj bi njegov obisk v Združenih državah okreplil sodelovanje med Francijo in Združenimi državami in korist vsega sveta.

Pariz, 22. oktobra. n. Tukajšnji ameriški ambasador Valter Edge je danes odpotoval v Washington. V Parizu se vrne šele v prvi polovici meseca decembra.

Pogreb iznajditelja Edisona

West-Orange, 22. oktobra. n. Pogreb Edisona se je vršil včeraj ob pol 3. uri na njegovem posestvu na zelo preprost način. Pogreba so se udeležili najožji prijatelji pokojnikovi in njegovi uslužbenci. V sprevedu so opazili tudi soprog predsednika Hooverja, dočim se on sam radi obilnih poslov pogreba ni mogel udeležiti. Edisonova rodbina namerava pokojniku postaviti veliko grobnico v njegovem rodnem mestu. Veliko število oboževalcev Edisonovega genija izraža željo, da se mu postavi dostojen spomenik. Vsa Amerika je bila včeraj ob 8. eno minuto v temi, ker so pokojniku na čast ugasnili vse žarnice.

Povratek ministra Balba v Italijo

Rim, 22. oktobra. AA. Letalski minister Balbo se je vrnil iz inozemstva. Pristal je v Foligno.

Vsi na mesto!

Danes in jutri bodo vložene ter potrjene zadnje kandidature v Dravski banovini in s tem bo volivna borba na široko odprta. S tem pa nastaja tudi za Jugoslovane neodklonljiva dolžnost, da vsi posežejo v volivno borbo in tako pripomorejo 8. novembra do čim večje zmage narodne misli.

Kajti na prvi in najvišji cilj volitev ne sme nihče niti za hip pozabiti.

Volitve so manifestacija za veliko in močno Jugoslavijo.

To je prvi namen volitev. Z javnim glasovanjem bodo vsi Jugoslovani pred vsem svetom izpovedali svojo odločno voljo, da je in mora ostati Jugoslavija nedeljiva celota. Ta manifestanten značaj volitev je treba čim bolj podčrtati, ker mora biti glas enodušnega jugoslovanskega naroda tako močan, da bo odmeval v vsej tujini in da ne bo nihče več dopustil zlohotnih prišepetavanj onih, ki so izdali jugoslovansko domovino. In zaradi tega visokega cilja:

Vsi na mesto!

Vsakdo mora v tehi zadnjih predvolivnih dneh postati agitator v svojem kraju. Kakor nekada za majniško deklaracijo, tako treba sedaj združevati ves narod v eni volji, da bo narod z ogromno volivno udeležbo izjavil, da so tudi novembrske volitve prav takšna

deklaracija jugoslovanske zavesti,

kakor je bila majniška.

Udeležba volivcev mora biti ogromna, to je zapoved, ki strogo zahteva največjo aktivnost od slehernega. Ne zato, da zmagata ali oni kandidat z večjim ali manjšim sijajem, temveč, da zmagamo mi vsi, da zmagata Jugoslavija. Zaradi svoje lepše bodočnosti moramo iti vsi na volišče, da na ta načini damo čim večji ugled državi, ki je naša država, ki je naša domovina.

Z volivno udeležbo pa hočemo povedati še nekaj drugega, da je namreč

za vedno konec s starim strankarstvom.

Uspehi 6. januarja ne smejo biti zapravljani in miren razvoj, ki ga uživa naša država že skoraj tri leta, mora trajati še naprej. Vsak, kdor gre 8. novembra na volišče, ta se izjavlja proti staremu strankarstvu, vsak pa, ki ostane na dan volitev doma, ta joka za starimi strankarskimi prepričaji, ta je zaostal za razvojem.

Treba samo pogledati na kandidatne liste, ki so vložene v Dravski banovini. Pristaši vseh bivših strank so na teh listah, zastopniki vseh stanov so določeni kot kandidati in celotna kandidatna lista Dravske banovine dokazuje, da je to prava narodna lista, za katero bivša strankarska gesla ne obstoje več.

V tem značaju kandidatnih list je tudi njih odločilna prednost. Kajti

prehod v normalno parlamentarno življenje

morajo izvesti samo pravi ljudski zastopniki. Če bi kandidirali strankarji, bi nas ti nazaj zapeljali v bivše strankarske čase in v stare prepire. Če so ti bivši strankarji sedaj ostali v ozadju zato, ker so spoznali, da je ta njih namera nemogoča, potem je samo dobro, da so izostali. Kajti starih strankarskih časov mora biti konec za vedno!

Vse na mesto pa kliče tudi zato, da nastane tako močno narodno gibanje, da bodo potisnjeni ob zid tisti, ki hočejo z različnimi govoricami in izmišljenimi vestmi begati narod. Naj si že danes zapomnijo vsi in se po tem tudi ravnajo:

Čim bližji bo dan volitev, tem bolj bodo delavni razni temni elementi. Ne šele na dan volitev, temveč že v volivnem boju morajo biti premagani vsi ti špekulanti na ljudsko nesrečo.

Vsi na mesta, da zaveje zdrav in samozavesten duh po vsej naši domovini, da bo pogled vseh zopet tako visoko uprt, kakor je bil takrat, ko smo vsi sanjali o Jugoslaviji.

Pa še iz enega vzroka: vsi na mesta! Morda se bo pripetilo, da bo kdo od kandidatov ali njih osebnih pristašev pregorel v borbi. Prav in dobro je, da se vsak kandidat bori za svojo zmago, toda ta borba ne sme biti niti od daleč podobna borbi, kakor se je vodila nekoč.

Tudi boj kandidatov

se mora voditi na način, da bo ž njim utrjena jugoslovanska misel in da bo z njim še bolj naglašena naša skupnost. Zdravo tekmovanje, kdo več zbere pristašev za skupno narodno stvar, tako se mora sedaj vršiti volivna borba.

In da se vsi ti cilji z volitvami dosežejo, zato vsi na mesto, zato vsi aktivno v voliv-

Pred rešitvijo japonsko-kitajskega konflikta

Položaj v Ženevi se naglo boljša nima v Mandžuriji teritorialnih

Ženeva, 22. oktobra. AA. Odbor Društva narodov, v katerem so zastopniki Francije, Anglije, Nemčije, Italije in Španije, je nadaljeval delo za rešitev kitajsko-japonskega spora v mandžurskem vprašanju.

Razprava je odstranila marsikatero nesoglasje. Upajo, da bo Svet Društva narodov stavil definitivne predloge za rešitev tega spora že danes. Japonska in Kitajska sta stavili Svetu Društva narodov razne predloge za rešitev spora. Obe državi sta zatrjevali, da imata miroljubne namene. Med drugim je bilo predlagano, naj Japonska umakne svoje čete v železniško cono. Na drugi strani pa bi kitajska vlada jamčila za varnost japonskega imetja in Japoncev v Mandžuriji.

Ženeva, 22. oktobra. AA. Japonska delegacija pri Društvu narodov je objavila poročilo, v katerem pojasnjuje, kako je nastal spor s Kitajsko. Poročilo navaja, da Japonska nima v Mandžuriji teritorialnih želj in da gre le za zaščito japonskih državljanov v Mandžuriji. Največje zasluge za vsestranski napredek in za procvit te pokrajine imajo Japonci. Japonska delegacija objavlja nato podrobne podatke o številnih atentatih in o japonskih žrtvah na Kitajskem. Poročilo želi na koncu, naj bi Japonska in Kitajska lojalno sodelovali, ker bi tako sodelovanje koristilo obema narodoma in vsemu svetu.

Po najnovejših vesteh se že umikajo japonske čete iz Mukdena. Civilna uprava

— Ponovna izjava Japonske, da želj — Glasovi o novih bojih

mesta je bila izročena Kitajcem.

London, 22. oktobra. AA. Iz Tokija poročajo: Iz Mukdena je prišel Tieling, da se japonska posadka pri Tielingu nahaja v hudem boju s kitajsko četo, ki šteje 2000 mož. Položaj japonske posadke je resen.

Ženeva, 22. oktobra. n. Danes ali jutri bo Svet DN izrekel končno odločitev v kitajsko-japonskem sporu. Izdelan je že tekst resolucije, s katero Društvo narodov zavrzuje svoje delovanje za ureditev tega spora, ki ga je začel na zahtevo Kitajske z ozirom na člen 11 pakta o Ligi narodov. V resoluciji je določen rok za evakuacijo Mandžurije od japonskih čet. Kitajci imajo prevzeti obveznost ne samo napram Japonski, marveč tudi napram Društvu narodov, da bodo dali vse potrebne garancije za zaščito življenja in imovine japonskih državljanov v Kini. Ako bi Japonska stavila v poslednjem času kake ugovore glede določenega roka za evakuacijo, bo Društvo narodov zahtevalo od Japonske garancijo, da se to zgodi; v tem slučaju bi iz resolucije odpadlo mesto glede roka. Tako redigirane spomenice bi japonska vlada ne mogla odbiti in Kitajska bi se z njo zadovoljila. Ako bi se v bodoče Japonska ali Kitajska ne držali obveznosti iz te resolucije Društva narodov, bi se to ponovno sestalo in postopalo ne več kot do sedaj po členu 11, temveč po členu 16 pakta o Ligi narodov, v katerem se določajo mere proti izzivalcu oboroženega konflikta.

Ureditev položaja naših delavcev v Franciji

Uspešen zaključek pogajanj med našo in francosko vlado

Beograd, 22. oktobra. AA. Te dni so bila v Parizu končana pogajanja naše vlade s francosko vlado o ureditvi delavskih vprašanj, ki zanimajo obe državi. Ob tej priliki je bila sklenjena pogodba o delu in javni podpori ter sporazum o sezonskih delavcih. Sklenjena je bila tudi pogodba o kmetijskih, industrijskih in rudniških delavcih, na podlagi katere se bodo mogli naši delavci zaposliti v Franciji.

S pogodbo so urejena vprašanja individualne in kolektivne emigracije in imigracije delavcev, javna podpora v primeru boleznih in brezposelnosti, postopanje glede zaslužka, bolniškega zavarovanja ter postopanja v primeru nesreče.

Vse to je urejeno na podlagi reciprocitete v popolni enakosti z domačimi delavci in to tudi v pogledu rent delavcem in rodbinam, ki živijo na ozemlju druge države.

Enakost delavskega zaslužka je priznana tudi v pogledu draginskih in rodbinskih dodatkov. — Pogodbi bo dodana še uredba, ki se nanaša na socialnopravno

zaščito delavcev ter na ostala vprašanja v zvezi s čim bolj urejenim postopanjem pri izselitvi na način, ki ne bo škodoval nobeni zainteresirani državi. Predvidena je ustanovitev mešanih komisij, ki se bosta najmanj enkrat letno sestajali izmenoma v Beogradu in Parizu radi ureditve števila in kategorije delavcev za izselitev ter olajšanje izvrševanja sprejete pogodbe.

Kar se tiče zavarovanja delavcev, je predvideno, da se bo tudi to vprašanje rešilo v najkrajšem času. Pogodbe se nanašajo do zdaj samo na evropsko Francijo, s posebnim sporazumom pa se bo uredila zaščititev tudi v izvenevropskih francoskih kolonijah. S sporazumom o sezonskih delavcih sta se dogovorili obe državi, da bo vsako leto v svrhu profesionalne izobrazbe prišlo gotovo število mladeničev pod 30 let v eno oziroma drugo državo. Emigracija v eno ali drugo državo pa se lahko dovoli tudi nezavisno od odredb pogodbe o delu in javni podpori med našo državo in Francijo.

Finančna debata v avstrijskem parlamentu

Kancelar Buresch o svetovni krizi - Gospodarski in finančni program vlade

Dunaj, 22. oktobra. d. Takoj po otvoritvi današnje seje narodnega sveta je dobil besedo zvezni kancelar dr. Buresch, ki je izvajal med drugim tole: Proračun za leto 1932 je proračun varčevanja in omejitve. Proračun zahteva žrtev od prebivalstva, od javnih nastavlencev in tudi od vseh gospodarskih krogov. Neobhodno potrebno pa je, da ohranimo red v naših financah.

O svetovni krizi je dejal dr. Buresch, da je nastala zato, ker sta zadela skupaj neugodna konjunkturna s krizo bolnega kreditnega sistema. Države upnice ne dajo nobenih kreditov več, temveč celo zahtevajo prejšnje kredite nazaj. Pri tem se je pokazalo, da velik del dolžnikov ne more plačati svojih dolgov ob roku dospelosti. Tako se panika zaostrojuje. Prepozno je spoznal svet nevarnosti kratkoročnih kreditov in mora zato plačevati velikansko učnino.

Pri tem svetovnem položaju mora vlada pred vsem storiti vse, kar more, da vzpostavi zaupanje v notranjosti in v inozemstvu. Prvi pogoj za to je ravnovesje v državnem gospodarstvu. Zato se tudi ne smemo strašiti pred tem, da hitro sprejmemo tudi vse potrebne varčevalne in davčne zakone. Parlament je s skoro soglasnim sprejetjem zadnjega programa pokazal, da hoče upoštevati situacijo. Dr. Buresch je opozoril na potrebo, da se temeljito spremeni uprava. O kreditu 190 milijonov šilingov, ki ga je prejela Avstrija od angleške banke in od Reparačijske banke v Baselu, je dejal dr. Buresch, da je bil za sedaj podaljšan za 3 mesece. Sedaj si prizadeva avstrijska vlada, da s podporo francoske vlade dobi vsaj skromne kredite. Ohraniti moramo valuto. Ne smemo imeti več nobenih primanjkljajev in tudi ne smemo več tiskati nobenih bankovcev.

Zvezni kancelar je govoril nato o najnovejših deviznih ukrepih in o zaščiti avstrijske domače produkcije. Dalje je govoril o Kreditanstaltu, h koncu pa je dejal: V svesti si moramo biti, da so se delale napake. Biti si moramo na čistem, da smo v mnogih ozirih živeli preko svo-

no borbo. Z objavo kandidatnih list je proglašena tudi dolžnost vseh Jugoslovancev, da sodelujejo v volivni borbi in s tem pripomorejo, da bodo volitve narodna manifestacija, ki bo Jugoslaviji v čast, nam vsem pa v dobro.

Srečko Robič — umrl

Umrl je od kapi zadet na sreskem načelstvu v Mariboru

Maribor, 22. oktobra.

Danes okrog 17:45 je v sobi sreskega načelnika za desni breg od kapi zadet umrl veleposesnik, gostilničar in župan Srečko Robič z Limbuša, sreski kandidat za okraj Maribor, desni breg. Robič je prišel popoldne k sreskemu načelniku Milanu Makarju, da se z njim pogovori o raznih podrobnostih radi svoje kandidature. Nenadoma pa mu je postalo slabo, zgrudil se je nezavesten na tla in se ni več zavedel. Zdravnik, ki je bil takoj poklican, je ugotovil, da ga je zadela kap in da je že mrtev.

Pokojnik je bil sin znanega slovenskega, štajerskega poslanca v stari Avstriji in je bil splošno znana in ugledna osebnost. Ze od mladosti se je kot zaveden narodnjak in naprednjak udeleževal vseh narodnih in gospodarskih akcij v Mariboru in okolici. Ves čas je bil tudi sokol in nazadnje starosta domačega sokolskega društva. Sin ga je zadela v najboljši moški dobi, v starosti okrog 45 let in v sredi agitacije za volitve v narodno skupščino. Pokojnikovo truplo so nocoj prepeljali v mrtvašnico starega meščanskega pokopališča, od koder bo prepeljan v Limbuš, kjer bo pokopan. Blag mu spomin, zalujočim sožalje!

Likvidacija beogradskega učiteljskega udruženja

Beograd, 22. oktobra. l. Beograsko učiteljsko udruženje je imelo danes letno skupščino, na kateri se je imelo odločiti o likvidaciji društva, ker se morajo po členu 2. novih pravil »Jugoslovanskega učiteljskega udruženja« osnavljati sreska učiteljska društva po šolskih okrajih. Po otvoritvi skupščine je bila odposlana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju. — Predsednik Zivojin Savić je prečital nato predlog uprave o razdelitvi imovine društva. Govorina in pisarniški material se izroči Jugoslovanskemu učiteljskemu udruženju, sekcija Beograd, vrednostni papirji se podarijo skladi za podpiranje vdov in sirot učiteljskega udruženja. Ti predlogi so bili soglasno sprejeti, nakar je bila skupščina zaključena.

Eksplodija plina v Zagrebu

Zagreb, 22. oktobra. k. Danes popoldne ob tri četrt na 5. se je v slaščičarni Šimek v Mesniški ulici dogodila težka plinska eksplozija, pri kateri sta bila ranjena dva delavca, ki sta bila tam zaposlena. Delavca sta pozabila zapreti plinsko pipo. Ko sta se kasneje okrog 5. ure vrnila s cigareto v ustih, je prišlo do eksplozije. Oba mladeniča so našli v plamenih. Policija je uvedla preiskavo.

Ismet paša povabljen v Moskvo

Carigrad, 22. oktobra. n. Ismet paša je sprejel od sovjetske vlade vabilo, da prihodnje let poseti Moskvo.

Dunajski Rothschild

Dunaj, 22. oktobra. n. Današnji listi poročajo, da je predsednik Kreditanstalta baron Rothschild odpovedal svojim poslom službe in da se v kratkem preseli z Dunaja. Obenem je ba je tudi sklenil, da proda svoja posestva na Spodnje-Avstrijskem. Z druge strani pa se doznava, da je vse zemljiško posestvo preneseno na londonsko hišo Rothschildov.

Potres v Italiji

Rim, 22. oktobra. n. Danes ponoči sta prebudila prebivalstvo mesta Sora dva močna potresna sunka. Škode ni bilo.

Kap je zadela bivšega poslanca

Berovo, 22. oktobra. Bivši narodni poslanec Jeremija Pavlović je vložil sresko kandidacijo za sreza maleški in carevoselski. Ko je bil v kavarni, so mu sporočili, da je sodišče potrdilo njegovo kandidacijo. V tem hipu pa mu je postalo nenadoma slabo ter se je zgrudil mrtev na tla. Njegova smrt je vzbudila splošno sočustvovanje.

Požar uničil glavni kolodvor v Bukarešti

Bukarešta, 22. oktobra. n. Danes zjutraj ob 4. je izbruhnil požar na tukajšnjem glavnem kolodvoru. Uničil je vse poslopje in blago, ki se je v njem nahajalo. Ker se je v skladiščih nahajala tudi velika množina bencina in je ta eksplodiral, se je takoj zrušila streha poslopja. Občinstvo se je v paniki razbežalo v okolico. Požar se ni ugašen. Škoda je ogromna.

Soproga atentatorja Matuška ne veruje v možno krivdo

Dunaj, 22. oktobra. n. Soproga atentatorja Matuška je poslala svojemu možu v zapor denar, slike in perilo. Ker je Matuška zelo pobožen, mu je prinesla tudi razne nabožne knjige in se pobrigala za to, da dobi njen mož v celico tudi duhovnika. Ona ne veruje v možno krivdo. Madjarski listi pišejo, da je že sedaj gotovo, da bo Matuška najprej sojen zaradi atentata v Anzbachu pred avstrijskim sodiščem in da bo obsojen najmanj na 15 let. Budimpeštanska policija še vedno protestira proti avstrijskemu sodišču, trdeč, da mora priti stvar pred madjarski sodni stol, ker Avstrija sama ne bi nikdar našla zločinca.

Ponarejanje denarja v Italiji

Rim, 22. oktobra. n. V poslednjem času so prišli na sled ponarejanju srebrnim 20-, 10- in 5-lirskim novcem. V zvezi s tem je bilo v mestu Parma prijetih nekoliko sumljivih oseb, ki so ta denar ponarejale in ga razširjale.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 22. oktobra. d. Ni več gotovo, da bi sedanje vreme še kaj dalje časa trajalo; po jasni noči bo zjutraj zopet slana; čez dan bo hladno.

Impozanten volilni shod v Kranju

Globok govor sreskega kandidata župnika Barleta

Kranj, 21. oktobra. Napeto smo pričakovali vsi današnji shod v Narodnem domu. Ze par tednov je naše narodno meščanstvo radovedno vpraševalo, kdo bo v našem srezu kandidiral. Kranj je ono mesto, ki je ponovno dokazalo, da hočemo Slovenci imeti enotno trdno jugosl. državo, ki bo na znotraj in na zunaj močna, neupogljivo stala v vrsti kulturnih držav Evrope. Danes zvečer je napolnilo veliko gledališko dvorano v Narodnem domu nad 500 volivcev vseh stanov, od trgovca in uradnika pa do kmeta in delavca. Tako ogromen obisk je jasen dokaz, da se naši ljudje zavedajo velike važnosti volitev, ki bodo odločile bodočnost Jugoslavije.

Pretekli ponedeljek sta prispela v Kranj ministri dr. Albert Kramer in kandidat za naš srez župnik g. Janko Barle. G. šentjakobskega župnika Barleta pozna ves Kranj; saj je naš ožji rojak in vzoren duhovnik. Radostno so pozdravili naši meščani vest, da bo ravno on kandidiral v našem srezu. Po uspelem ponedeljkovem volilnem sestanku se je vršil danes zvečer volilni shod.

Otvoril ga je župan g. Ciril Pirc, ki je pozdravil vse navzoče, zlasti pa kandidata za kranjski srez g. Barleta, njegovega namestnika, uglednega tržiškega župana g. Ivana Lončarja, zastopnika vlade sreskega načelnika g. dr. Fr. Ogrina in zastopnika centralnega akcijskega odbora g. Adolfa Ribnikarja. Povdaril je namen in pomen volitev v parlament, ki naj bi pripomogle h gospodarski in nacionalni obnovi naše države. Nova velika vsedržavna stranka bo nadaljevala delo, ki ga je začrtal naš mogočni vladar 6. januarja 1929. K temu delu pa moramo pristopiti prav vsi državljani, ki hočemo močno Jugoslavijo. Zato bomo šli 8. novembra na volišče in bomo s tem poslali v narodno skupščino može, kojih preteklost nam jamči, da bodo vse svoje moči posvetili delu za napredek naše kraljevine.

Nato je spregovoril, navdušeno pozdravljen, kandidat za kranjski srez župnik g. Janko Barle.

Govor župnika Barleta

V svetem pismu berem tole: »Za časa preroka Elije je bilo judovsko ljudstvo razbito v sovražne tabore, od zunaj pa so silili sovražniki čez meje. Morala je padla, delo je zastalo, blagostanje se je uničevalo. V tem usodnem trenutku je Bog poklical Elijo in mu rekel: Pojdi in oznanjaj ljudstvu mir v domači hiši. Prerok je šel med narod, ga hotel učiti, ljudstvo pa ga ni maralo poslušati. Potem je šel v samoto in tožil Gospodu, da narod ni vreden Njegove ljubezni. Pošlje naj nadenj kazen. Gospod je naročil angelju, naj pelje Elijo v samoto, kjer bo govoril sam z njim in mu svetoval, kaj naj stori. Angelj mu je rekel: »Glej, Elija, kaj vidiš?« — »Vidim uničujoč vihar! Gospoda ne vidim.« — »Poglej še enkrat, kaj vidiš?« — »Vidim gorje ljudstva, Gospoda ne vidim!« Končno je Elija začutil, da prihaja prijazna sapica, ki mu blaži lice in opaja srce. Videl je Gospoda, ki mu govori, naj gre med narod in ne kliče več ognja, potresa in uničenja. Oznanjuje naj mir. Tako je prišel blagoslov med judovsko ljudstvo.

V istih razmerah živimo danes tudi mi v naši lepi Jugoslaviji. Na znotraj nismo še ujedinjeni, brat še ni podal bratu roke ljubezni v spravo za skupno delo. Dr. Maček hoče imeti svobodno Hrvatsko, nekateri zahtevajo svobodno Slovensko; a brez Jugoslavije ni svobodne Slovenije in ni svobodne Hrvatske (navdušeno odobranje).

Želja našega vladarja je edinstvo vseh bratov, Slovencev, Hrvatov in Srbov, in

če Bog da, tudi Bolgarov. Nekateri se spodtikajo celo nad imenom naše države, ki nam je vsem sveto. Taka politika ni politika modrosti, ampak politika uničevanja. Jugoslavija je podobna lepi sliki. Za lepo sliko je potrebno močno ozadje, lep okvir in krasne barve. Hrbtenica naše Jugoslavije so bratje Srbi, okvir so ji dali Hrvati, lepe barve pa ji dajemo mi, pridni, delavni, pošteni Slovenci. Če hoče brat od brata, potem uničuje to lepo sliko Jugoslavije. (Odobranje).

Zopet bo treba nastopiti v politični areni. V roke si bodo segli vsi modri možje, ki so dosedaj vodili državo. Kralj je dal zopet narodu pravico, da sam odločuje. Nekateri pa, ki bi morali stati v ospredju, so se skrili v ozadje. Ravno ti pa so mnogo krivi, da ni pri nas danes tako, kakor bi moralo biti. Narod potrebuje mož, ki ga bodo potolažili in opogumili. Nekateri tega niso storili in mi jim to zamerimo. Stopili so v stran in se zadovoljili s hujskanjem proti dobrobitu države.

V sporazumu s svojim predstojnikom hočem delati za blagor domovine. Poznam vse stanove. Najprej kmeta, kjer mi je tekla zibelka; poznam njegove stiske, ki jih bo mogel prebresti z modro državno upravo. Poznam dobro tudi meščana. Previdnost Božja me vodi samo po mestih. Vse težave se bodo dale popraviti samo sporazumno, nikdar pa ne s strankarskimi prepri.

Moja želja je, da bomo 8. novembra, ko se odloča vprašanje prihodnosti naše domovine, pokazali, da hočemo močno Jugoslavijo, ki bo strašna našim zunanjim sovražnikom. Zivel njen junaški in modri glavar kralj Aleksander!«

Izborni sestavljen in globoko doživet govor g. župnika Barleta je zapustil v vseh poslušalcih najgloblji vtis. Žel je obilo odobranja. Kandidata je pozdravljala množica z navdušenimi klici, ki jim ni bilo konca.

Za njim je spregovoril njegov namestnik ugledni tržiški župan g. Ivan Lončar. Povdarjal je, da so ravno tisti, ki danes rovarijo proti volitvam, podpisali vse one zakone, ki jih čuti naše ljudstvo kot finančno breme, zlasti vsestransko podražanje blaga, davki, kuluk itd. Zato mora 8. novembra vsak na volišče in glasovati s tem za enotno, gospodarsko in nacionalno močno državo.

Nato je govoril kot zastopnik Centralnega akcijskega odbora g. Adolf Ribnikar. Naši sosede škodoželjno pričakujejo izida volitev. Naše sovražnike preveva samo ena misel, da bi volitve skrajno slabo izpadle. Te volitve niso podobne dosedanjim volitvam, kjer so se državljani prepirali med seboj. Vidimo, da so bile volitve v parlament tudi v drugih, velikih državah pri današnji krizi izredno velikega pomena. Vsi Jugoslavlani moramo držati skupaj. Volitve morajo pokazati, da hočemo pokoj v bodočnosti po poti, ki nam jo je pokazal Nj. Vel. kralj s 6. januarjem.

Za njim je dodal kandidat g. župnik Barle, naj se ne oziramo na imena tistih, ki so proti volitvam. Ne ti odpadli voditelji, temveč jugoslovanski narod sam tvori državo in bo odločal o svoji usodi.

Vsem govornikom, zlasti pa sreskemu kandidatu župniku g. Barletu se je zahvalil kranjski župan g. Ciril Pirc za njih učinkovite besede. Kranjčani si lahko štejejo v čast, da bodo imeli takega odličnega poslanca v novem parlamentu. Pozval je kot župan vse meščane, naj se vsi udeležijo volitev. Kranjčani, ki slove po svoji naprednosti, naj pokažejo pravilno umevanje te

naprednosti s tem, da bodo šli 8. novembra volit splošnega duhovnika v narodno skupščino, ker znamo ceniti njegov vzvišen stan. S tem je bila zaključena veličastna manifestacija kranjskega meščanstva, ki je pokazalo svojo zrelost v pojmovanju visokih smotrov državne politike, ki nas bo privedla v boljšo bodočnost.

Elektrifikacija Dravske banovine

Priprave za elektrifikacijo Dolenjske

Kranjske deželne elektrarne bodo svoje omrežje raztegnile v letu 1932. preko Trebnjega do Novega mesta

Ljubljana, 22. okt.

Na letošnji jesenski velesojmski razstavi mest smo si med drugim lahko ogledali geografično karto elektrifikacije naše banovine. Ta karta nam je pokazala od kranjskih deželnih elektrarn (KDE) doslej že izvedeno elektrifikacijo Gorenjske do Kranja in nadaljni elektrifični program KDE, opirajoč se na kaloričnim potom pridobivano električno silo v Velenjskem rudniku. KDE so daljnovid iz Velenj razpeljale že do svoje velike razdelne transformatorske postaje v Črnučah, z velenjskim tokom razsvetlujejo že Črnuče in Ljublj. kolodvore drž. železnice, sedaj pa dokončujejo mrežo iz Črnuč proti Gorenjski in jo zvežejo s svojo gorenjsko mrežo iz Završniške vodne centrale. V prihodnjih tednih bo torej izgrajeno temeljno omrežje elektrifikacije gorenjske dela naše banovine in s tem ustvarjen važen pogoj nadaljnemu gospodarskemu razvoju elektrificiranega podeželja tja do Ljubljane.

Kakor je razvideti iz prej omenjene programske karte KDE, je iz velike transformatorske postaje KDE v Črnučah razpeljano nadaljno omrežje mimo Ljubljane in Grosupljeja tja do Novega mesta z ocepni na Ribnico in Kočevje, Trebnje — Št. Janž in Sevnico odosno na prvo Novomesto—Kostanjevica—Brežice, v Sevnici in Brežicah bi se pa omrežja spajala z omrežjem prihajajočim iz Velenj preko vse Savinjske doline, Zidanega mosta in navedenih krajev.

Ta načrt elektrifikacije je za naše razmere tako velikopotezen, da bi se zdel v tej gospodarski krizi komaj izvedljiv v doglednem času. Pa vendar je več kot verjetno, da bo najbrž že v letu 1932 vsaj temeljno elektrifično omrežje tja do Novega mesta z ocepni na Kočevje in po Mirnski dolini izgrajeno.

Zše dalj časa se vršča pogajanja med KDE in Ljublj. mestno občino se bodo bržčas v obojestransko zadovoljstvo v kratkem zaključila, za izgradnjo omrežja v letu 1931 do Kočevja so se KDE s Kočevsko mestno občino pogodile, dne 17. t. m. se je pa na povabilo županstva Trebnje vršil sestanek občinarjev Trebnje in okolice, ki je odločil ukreniti vse potrebno, da KDE že tudi v letu 1932 podaljšajo svojo mrežo do njih.

Zanimivo poročilo inž. Rueha.

Sestanka v Trebnjem 17. t. m. se je udeležil, kakor je »Jugoslovan«⁵ poročal, kot zastopnik banovine inž. Rueh, ki je v svojem obsežnem referatu izjavil v glavnem sledeče:

Elektrifikacija cele naše banovine je v obstoječih razmerah priporočljiva le s pomočjo KDE. Razven tega ima vsako drugo pridobitno podjetje izkoriščevalni namen nujno na breme konzumentov. Edino KDE imajo interes na splošnem blagostanju in koristi. Elektrifični načrt KDE je znan in je pospešena izvršitev istega odvisna v glavnem od interesov samih. KDE so pripravljene na svoje stroške izgraditi in vzdrževati glavno daljnovidno omrežje po Dolenjski, ako interesenti prevzamejo nase enkratne stroške izgradnje lokalnih konzumentskih omrežij. Dolenjska nima na razpolago za splošno elektrifikacijo vpoštevni vodnih sil. Reka Krka v te svrhe zaradi svoje nestalnosti sploh ni uporabljiva, za KDE sedaj na Krki ob Gradacu obratujoča hidrocentrala je nerentabilna in bi pravtako nerentabilna bila vsakršna na Krki zgrajena druga vodna centrala. Nerentabilna bi zlasti tudi bila ob občini Novomesto nameravana centrala na Dvoru pri Novemestu, ki bi ob nizki vodi razpolagala komaj s toliko sile, kolikor jo premore sedanja tamkajšnja elektrarna d. d. Novobor ob Tem-

stacija kranjskega meščanstva, ki je pokazalo svojo zrelost v pojmovanju visokih smotrov državne politike, ki nas bo privedla v boljšo bodočnost.

nici s svojo kalorično centralo vred. Ta časna zadošča novomeškimi sedanjim potrebam, od novomeške občine projektirana dvorska centrala bi pa to komaj zamogla rentabilno nadomestiti, tudi če bi smela napajati sedanjo koncesijsko območje te elektrarne, kar je nedopustno, ker ima to podjetje že za nadaljnih 50 let na to trajajočo ekskluzivno koncesijo, novomeška občina sama za svoje potrebe pa vendar ne bo gradila svoje posebne vodne—Diesel—centrale, iz katere bi jo ob 5—milijonskih proračunskih investiciji el. tok stal 10krat več, kakor ga plačuje danes in kakor bi ga plačevala v bodoče, drugim, ev. tokovim odjemcem bi pa el. toka v novomeškem območju ne smela dajati, sicer pa če bi ga morda tudi imela, ne mogla oddajati vsled tega, ker bodo KDE pred njo imele do tja izgrajena svoja omrežja. Temeljem svojih tehničnih obrazloženj je končno g. inž. Rueh izbranim priporočal, naj se odločijo v svrhu elektrifikacije njih občin za priključek na KDE in v svrhu čimprejše izgradnje glavnega omrežja do njih izberejo potrebno glavnico za izgradnjo lokalnih omrežij.

Navzoči zastopnik d. d. Novobor gospod dr. Tomšič iz Ljubljane je tehnično poročilo gospoda inž. Rueha v celem obsegu odobril prijavajoč, da nobena centrala niti njegovega podjetja niti kakršnegakoli drugega ob Krki na Dolenjskem za elektrifikacijo celotne Dolenjske ne prihaja v obzir, pač pa da želi iz bodoče mreže KDE odjemati za svoje podjetje manjkajoči tok. Tega si je nameravalo njegovo podjetje ustvariti z instalacijo večjega Diesel—agregata ali z razpeljavo toka iz Jakilovega rudnika v Kremlju, d. d. Novobor pa da vse to opusti vsled zagotovila KDE, da svoje omrežje že v letu 1932 priključijo na omrežje d. d. Novobor, v katerem slučaju je pripravljeno njegovo podjetje prispevati 1/3 zadevnih napeljalnih stroškov.

Potem ko je še g. dekan Tomažič toplo priporočal vsestransko takojšnjo pripravo za nabavo sredstev v svrhu čimprejše izgradnje elektr. omrežja do Trebnja, je bil na predlog župana g. Zupančiča izvoljen poseben pripravljalni odbor za elektrificacijo Dolenjske. Ta je sedaj odredil prihodnji sestanek interesentov za pripravo cele električne napeljave do Trebnja in okolice za dne 4. novembra t. l.

Tako je ob kolikaj dobri volji interesentov skoraj gotovo, da bodo KDE v teku leta 1932 svoje omrežje raztegnile preko Trebnjega tja do Novegamesta.

Temelji za procvit Dolenjske bodo s tem položeni in na Dolenjcih samih bo, da iz teh temeljev črpajo svoj toliko pričakovani boljši gospodarski razcvit.

Litija

Nevarno obolel. V soboto je nevarno obolel tukajšnji šol. upravitelj g. R o s t o h a r, in sicer za vnetjem slepiča. Prepeljal so ga takoj v bolnico, kjer je operacijo srečno prestal. Simpatičnemu šolniku in družabniku želimo skorajšnje okrevanje. — Istega dne je bil operiran tudi g. Ivan Zupančič, mojster v litijski predilnici. Zelimo mu tudi skorajšnje vrnitve domov.

Davica še ni prenehala. Včeraj sta obolela Emil Koprivnikar star 6 let, in 10letna Evfemija Osolnik iz Gradca pri Litiji.

Gripa. Kakor kaže, ni dovolj samo davica. Za gripo je obolelo namreč več oseb.

Težka telesna poškodba. Včeraj se je pripeljal iz Maribora z večernim vlakom 26letni L. iz Gradca pri Litiji. V Zidanem mostu ga je nekdo napadel in udaril s krampom po glavi. Obvezal ga je dr. Premrov. Storiča zasleduje orožništvo. L. je bil delavec v falski elektrarni.

Clara Viebig:

Babja vas

Roman iz Eifela

Tam si našel sinove Eifela: obzarjene od plamenov, utisnjene med zidove, hrepeneče po domačem nebu, ki se boči čisto in hladno nad Eifelsko kopo; kjer žive tisti, ki so jim dali življenje, ki čakajo nanje, katerim so obljubili zakon, ali ki so jih že poročili, kjer vprašujejo otroci po očetih.

In potem vrnitev. Prečuti dnevi in noči v zabavi. — Danes so sedeli vsi skupaj v gostilni. Stari Kuernscheid z izsušenim in lesenim obrazom je poveljal za točilno mizo. Celo k o s o žensk je najel za postrežbo; s smejočimi obrazi, urne kot podlasice so hitela dekleta sem ter tja. Zdaj eno, zdaj drugo je poklical ljubček k sebi; vsedla se je za hip k njemu, akl celo v njegovo naročje, pila iz njegovega kozarca in mu potem dovolila božati razpaljena lica.

Ozke lesene klopi za umitimi mizami so bile gosto zasedene. Mož tesno ob možu. Le malo žensk je bilo tukaj; prišle so šele na večer, ko se je pričel ples in godba; ko se je zabava tako r-zžvele, da je donel pod teptanjem nog pód, da se je prekopicale mize in da so se kozarci razbili v črepinje.

Na trgu pred cerkvijo so se podili okoli maloštevilnih štantov, kjer so prodajali ovratne verižice, prstane,

rožne vence, srca iz lecta in sladkorne palčice, otroci. Z velikimi kosi prošenjske pogače v rokah, namazani okrog ust z jagodovim sokom, so poželjivo odpirali svoje gobčke. Nekaj jih je tudi čepelo na cerkvenih stopnicah, pihali so v nove trompete, ali pa si kazali punčke, ki jih je prinesel »papa«.

Še vedno je bila cesta svečano mirna. Za malimi okni so se lišpale ženske; pregledavale so ponovno praznično obleko, ki je visela še od dopoldanske božje službe čez posteljo. Katera je imela še lepšo obleko, jo je oblekla danes popoldne; srečna tista, ki je mogla obleči kaj novega, kar je prinesel s seboj mož ali ljubček. Lasje so se jim svetili od česanja z vodo in maščobo, krila so šumela, lica so se svetila, ušesa so bila rdeča.

Solnce je padalo posev v dolino in slikalo bežeče, hitro izginjajoče zlate obroče na pobeljene stene hiš.

S skrbno spodrecanimi naščeprenimi krili so šetala dekleta mimo gostilne venomer gori in doli. Otroci so se pulili za najboljšje mesto pod okni, vlačili zadnje kamne ali pručice, lezli nanje in pritiskali ob stekla nosove. V točilnici, ki je bila obenem štacuna, je bil zrak gost, prenasičen z duhom po najpriprostejšem tobaku. Po steklih zaprtih oken so lezle in brenčale muhe ter se vrtile pod stropom v brneči igri.

Bili so še precej tihi, prvi dan prošenja je potekel navadno še najmanj viharo. Toda naenkrat — glasno vpitje!

»He, Peterček! He, Peterček! Na tvoje zdravje na zdravje!«

Peter Moffert je vstopil; levo nogo je vlekel malo za seboj, ko se je bližal počasi bližnji mizi. Niso mu podali vsi roke; zgledalo je kot bi on tega ne zapazil, za vse je imel enako dobrovoljen, napol premeten nasmech. Ko so se stisnili, se je usedel na ozek prostor na koncu klopi. Ni rekel: stisnite se še malo — temveč: »Z dovoljenjem« ter stegnil noge udobno pod mizo.

»No, Peterček,« mu je zaklical Nikola Densborn, eden od starejših, ki je sedel na gornjem kraju klopi, »kaj delaš? Saj si že tako debel kot kostrun! Pa saj lahko, ko živiš kot sam gospod Bog v Franciji!«

»Ne govori preveč,« je zavpil Tomaž Lanfeld, krepak fant s potlačenim nosom. »Ta že kmalu ne bo mogel več prenašati življenja. Poglej tole, Peterček!« Rjul je, da bi ga razumeli v splošnem smehu, zgrabil je poleg sebe sedečega Mifferta za zapestje, mu zavihal rovak in držal s silo njegovo suho roko kvišku. »Poglejte sem, sama kost in koža, niti pol funta mesa!«

Peter se je skušal osvoboditi, toda ne s silo, prav nalahko; njegov prijeten obraz se je še vedno smejal. »Pusti neumnosti,« je rekel mirno.

Lanfeld se je še vedno drl, zgledalo je kot bi kupal nanj neko posebno jezo.

»Storil bi boljše, če bi šel tudi ti z nami na delo. kaj čepiš tukaj pri babnicah?! Poglej — držal je svojo mesnato roko poleg Petrove in se tolkel po izbočenih prsih, da je kar donelo — »to je nekaj! To napravi delo in če ne vidiš zmerom na babjih krilih! Ubogi stradač, suh kot trska, gotovo te je Tvoja žena«

Da se prekvasi ljudstvo z jugoslovanskim duhom

Ljubljana, 22. oktobra.

Tako se glasi tretji člen pravil Narodne Odbrane, ki je bila prednostno ustanovljena v Ljubljani. V pripravljalnem odboru so bili Fran Kobentar, Janez Pohar, Ervin Valentič in Janko Lipnik. Občni zbor ki je bil v restavraciji Štrukelj, je otvoril Fran Kobentar. Dr. Cepuder je zastopal oblastni odbor Narodne Odbrane in prinesel pozdrave generala Maistra, predsednika Narodne Odbrane v Mariboru. Očrtal je v svojem govoru zgodovino Narodne Odbrane in nje delovanje v bivši Srbiji ter vpliv na naše nacionalno gibanje od leta 1908. Področje Narodne Odbrane bo obsežno. Treba je prekvasiti vse ljudstvo z jugoslovanskim duhom, in to med vsemi sloji, med kmeti in delavci, med najširšim ljudstvom.

Izvoljen je bil mestni odbor Narodne Odbrane za Ljubljano. Predsednik je dr. Matko Brnič, opredsednik Fran Kobentar, odborniki pa Fran Cvetko, Fran Hrovatič, Janko Lipnik, Miroslav Matelič, Janez Pohar, Boris Roš, Ervin Valentič in Avgust Korbar. Namestnika sta Herman Šolar in Franc Simič.

Z obnega zbora so poslali vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in ministrskemu predsedniku g. Petru Živkoviču ter centralnemu odboru Narodne Odbrane v Beogradu in generalu Maistru.

Za novo šolo na Javorju

Včeraj se je sestala na Javorju komisija, da bi pregledala, v kakšnem stanju so prostori, v katerih je zdaj začasno nastanjena šola, in da bi sklepali o graditvi nove šole. Komisija so se udeležili sreški načelnik Podboj, šolski nadzornik Bezeljak, zdravnik dr. Ukmar, banovinski svetnik, šmarnski župan Držar in ostali občinski odborniki. Ugotovili so žalostno dejstvo, da dosedanja prostori že davno ne ustrezajo niti lokalnim, niti pedagoškim še manj pa higienskimi zahtevam. Tako služi za stranišče kar navadno gnojišče. Dalje je ugotovila komisija, da se tlači v sobi 70 kv. m površine nad 100 otrok, kar je gotovo jako kvarno za zdravje otrok. V poštev za novo šolo pridejo tri parcele, od katerih so izbrali najugodnejšo, Berčonovo, ki ima tudi najlepšo lego.

Nekateri nahujskani občani so proti graditvi nove šole, ker trdijo, da bodo morali plačati nekateri po 100.000 Din ali še več za novo šolo, kar je seveda največja bedarija. Ker je občina že dobila dovoljenje za postavitev nove šole, upamo, da bodo novo šol pričeli kaj kmalu zidati.

Celje

* Uradni dan Sreškega gremija za Gornji grad, Uradni dan Sreškega gremija trgovcev v Celju za člane v gornjegradskega srežu bo v ponedeljek 26. oktobra od 11. do 13. v Gornjem gradu v posebni sobi gostilne Šarb.

* Kontrolne knjige za prodajo moka v inozemstvo po zakonu o žitnem režimu dobijo člani Sreškega gremija trgovcev v Celju v tajništvo. Načelnstvo.

* Razstava narodnih vezenin. V veliki dvorani Celjskega doma se vrši te dni razstava narodnih vezenin iz vse Jugoslavije. Razstava je zelo zanimiva, ker je na njej zbranega toliko narodnega blaga, kakor ga ne moremo vsak dan videti. Ročna dela, narodne noše ter mnogo drugih starinskih in novih izdelkov je nad dvatisoč komadov. Žal pa razstava ni tako obiskana kot bi zaslužila.

* Nočno lekarniško službo vrši od sobote dne 24. t. m. do vstetega petka 30. t. m. lekarna »Pri Križu« na Kralja Petra cesti.

* Ljudsko vseučilišče. Prihodnje predavanje se bo vršilo v znamenju desetletnice Ljudskega vseučilišča. Na tem slavnostnem predavanju bosta govorila dva člana sarajevske »Prosvete« g. dr. Savo Ljubibratič ter g. Vasilje Grgrič o delovanju te velevažne kulturne institucije, po kateri vzgledu je bilo ustanovljeno tudi celjsko Ljudsko vseučilišče; predavanje bodo spremljale številne in zanimive skioptične slike. Pred predavanjem bo odbor na slovesen način izročil diplomno častnega članstva svojemu dolgoletnemu predsedniku g. vladnemu svetniku Emilijanu Lileku. Vstop k temu predavanju je prost.

* Nežgode. 32letni tesar Špiljak Mirko iz Lisc št. 49 si je pred tednom pri delu vsekaj v koleno. Sprva se je zdravil doma, ko se mu je pa rana poslabšala je moral v javno bolnico. — 66letni posestnik Andrišek Janez iz Dola pri Sv. Hemi je 21. t. m. vozil težak voz. Pri nekem ovinku je padel z voza in prišel pod kolesa, ki so šla čezenj in mu zlomila več reber ter hudo poškodovala levo nogo. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

* Izgube in najdbe. 21. t. m. je bila na poti od pošte do kolodvora izgubljena zlata ženska zapetna ura, vredna 500 Din. Najditelj naj jo odda na policiji. — K g. Alfredu Kostanjku v Kocenovi ulici št. 9 se je zatekel majhen temnorjav pes. Lastnik ga dobi pri g. Kostanjku.

* Poneverba. Pri nekem lesnem velepodjetju so prišli na sled velikim poneverbam nekega nastavljenca. V zvezi s poneverbo je policija aretirala več oseb. Vrši se obširna preiskava.

* Tatvina kolesa. Stavbeniku g. Karlu Jezerniku je dne 21. t. m. neznan tat iz veže Prešernove ulice št. 5 odpeljal kolo znamke »Opel«. — Martina K., o katerem smo včeraj poročali, da so ga aretirali radi tatvine kolesa, so izpustili, ker se je izkazala njegova nedolžnost. Omenjeni mesar ga je namreč naprosil, naj malo pazi na kolo. Fant je nekaj časa res pazil na kolo, potem pa je hotel malo poskušati z njim se peljati. Pa so takoj drugi priskočili ter ga začeli klofutati. Poklicali so stražnika, ki ga je aretiral, ker njegovim trditvam res ni mogel verjeti. Ko je mesar zvedel, kaj se je zgodilo, se je zglasil na policiji in dejal, da je K. njegov dober znanec. Torej ni bil pravi »kolesar«.

Jz Dravske banovine

d Službena zadržanost bana in podbana. G. ban dr. Drago Marušič in g. podban dr. Pirkmajer danes ne bosta sprejemala strank, ker bosta službeno zadržana.

d Gostilničarje opozarjamo ponovno, da prijavijo nemudoma svoje hčerke v šesttedenski gostilničarski gospodinjiski tečaj, ki se začne 3. novembra v Rogaški Slatini. Nadaljna pojasnila dajejo vse zadrage gostilničarjev v Dravski banovini. Takojšnje prijave pa sprejema Zveza gostilničarskih združenj v Mariboru.

d Cerkveni pevski zbor v Žireh bo priredil cerkveni koncert ob priliki blagoslovitve novih zvonov 25. oktobra t. l. ob pol 15. uri v župni cerkvi, pod vodstvom A. Jobsta. Vstopnine ni. Prostovoljni prispevki za kritje stroškov novih zvonov se sprejemajo eno uro pred koncertom pri glavnem vohodu.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 766,2, termometer 0,8, relativna vlaga 92%, tiho, megla. V Mariboru je kazal barometer 764,8, termometer 0,6, relativna vlaga 86%, tiho. Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 11,6 (0-9), Mariboru 11,4 (0-3), Zagrebu 14,6 (0-8), Beogradu 10,3 (0-9), Sarajevu 12,4 (2-1), Skoplju 15, Kumboru (6), Splitu (8-6) in na Rabu (6-9). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 398-2

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

Ljubljana

Petek, 23. oktobra 1931: Janez Kap. Pravoslavni, 10 oktobra: Evlampije.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohinec na Rimski cesti.

* Levstikova proslava v opernem gledališču. Drevo bi v opernem gledališču oficijelna proslava 100 letnice rojstva znamenitega slovenskega pisatelja in jezikoslovca Frana Levstika. Slavnostno akademijo prireda Slovenska Matica, Narodno gledališče in društvo slovenskih književnikov. Na akademiji sodelujejo pesnik Oton Zupančič, urednik Albrecht Fran in pisatelj F. S. Finžgar. Uvodno in sklepno točko akademije ima operni orkester pod vodstvom kapelnika N. Štritofa. Sodeluje tudi naš dramski ansambel pod vodstvom režiserja Lipaha, ki vprizori Levstikov dramski odlomek »Juntež«.

Vse sloje ljubljanskega prebivalstva opozarjamo na proslavo odličnega slovenskega literata. Polno gledališče naj bo dokaz, kako visoko cenimo in spoštujemo naše kulturne delavce. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v Drami. Cene globoko znižane, iste kakor pri dijaških dramskih predstavah.

* Med odličnimi udeleženci, ki so počastili pokojnega Sašo Kneza na zadnji poti, je pomotoma v našem včerajšnjem poročilu izostalo ime predsednika Banovinske hranilnice in Glasbene Matice, advokata dr. Vladimira Ravniharja.

* Klub koroških Slovencev vabi svoje člane na predavanje, ki bo drevo ob 20. uri v verandni dvorani hotela »Union«. Predaval bo naš član koroški rojak inspektor dr. Franc Kotnik o temi »Slovenski Korotan v sliki in pesmi«. — Med predavanjem bodo zapeli nekaj koroških narodnih člani klubovega pevskega zbora.

* Hišni posestniki se vnovič opozarjajo, da je vložiti prijave davkov od zgrad v izogib kazni po čl. 137 davč. zakona najkasneje do 31. oktobra 1931.

* Letalo poročnika Colangela je odletelo. Včeraj ob 11.40 se je dvignilo na vojaškem vežbališču italijansko letalo B. R. 2, katero je

moralo pristati v Ljubljani s poročnikom Colangelom in njegovim mehanikom. Poročnik Colangeli si je v tem času, ko je čakal na ureditev vseh formalnosti, ogledal Ljubljano, ki mu je bila zelo všeč. Zelo prijetno ga je presenetila gostoljubnost našega Aerokluba, ki mu je pomagal, kolikor je mogel.

* Jakčeva razstava podaljšana. Občinstvo opozarjamo, da je Jakčeva razstava »Amerika« podaljšana do nedelje 25. t. m. Ta dan ob 11. uri bo Jakac tudi zadnjikrat vodil po razstavi. Doslej si jo je ogledalo nad 2500 ljudi. Prodanih je pa 37 slik.

Danes vsi na Levstikovo proslavo v operno gledališče!

* MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 25-77. 1470

* Iz bolnišnice. 23-letna služkinja Franja Lobjodova iz Ljubljane si je pustila doma v Podgori pri Ljubljani, kamor je odšla za tri dni na počitnice, izdreti zob pri domačem padarju. Rad silnih bolečin je morala priti v bolnišnico. 7-letnega zidarjevega sina Ivana Potočnika iz Galjevice je pahnil tovariš, da je padel in si poškodoval desno roko. 28-letni premikar na glavnem kolodvoru Jože Pelc je med premikanjem vagonov skočil z vagona in tako nesrečno padel, da si je nalomil desno nogo. 8-letni posestnikovega sina Lojzeta Bučarja iz Grosuplja je neki 14-letni fant nabil s kolom in ga poškodoval na obeh nogah. 7-letno hčerko tovarniškega delavca Heleno Moharjevo iz Most je povozil neznan voznik in jo poškodoval na desni nogi.

* Tatvine. Gostilničarki Mariji Marinškovi iz Prečne ulice št. 6 je bila ukradena z okna njenega stanovanja v Prečni ulici cvetljica »Clarica« z lončkom vred, vredna 120 Din. Delavcu Petru Skobcu je bil ukraden iz nezaklenjenega hleva ob Ljubljani št. 21 dežni plašč, vreden 150 Din. Posestnici Mariji Jenkovi iz Pržana je bilo ukradenih iz hleva pet kokoši vrednih 200 Din.

Maribor

* Karitativno delo mestne občine. V sredo zvečer je bila tu seja mestnega ubožnega sveta, katero je vodil župan g. dr. Juvan. Uvodoma je podal poročilo o pomožni akciji, ki je bila ustanovljena 13. t. m. Sedaj se ustanovljajo odbori po okrajih, a v kratkem se bo izdal tudi proglas na meščanstvo radi prispevkov. Določili so se nadalje božični darovi za mestne ubože v zavodih in izven njih. Za predstojnika v IV. okraju se imenuje lesni trgovec g. Anton Breclj. Končno so ble rešene razne prošnje za podpore: 27 osebam je bila dovoljena stalna podpora, 10 osebam je bila zvišana, 8 je pa bila dovoljena enkratna podpora v skupnem znesku 3750 Din. Odklonilo se je 9 prošenj, odložilo radi ugotovitve podatkov 4. Naposled je bila dobena oddaja 10 oseb v hiralniško oskrbo ter sprejem 12 oseb v mestno oskrbnišnico.

* Smrt Adele Ipavčeve. V noči od srede na četrtek je tu preminula v 81. leti starosti ga. Adela Ipavec, vdova po pokojnem odvetniku. Blag ji spomin!

* Renoviranje Državnega mosta. Naš Državni most je nedvomno najbolj obremenjen s prometom med vsemi mostovi v Dravski banovini. V zvezi temu ni bil že več let popravljen. Ker so bila popravila zelo nujna, so se sedaj vzdrževalne oblasti odločile za reparaturo vsaj najnujnejših nedostatkov. Tako so se na novo utrdile in deloma tudi izmenjale sponne železne konstrukcije, dočim se bo vse ogrodje prepletkalo najbrže šele spomladi.

* Ljudska univerza v Mariboru. Danes, v petek, dne 23. oktobra ob 20.15 (točno) bo predaval o zaščiti živali velezaslužni boritelj na

tem humanitarnem polju g. veterinarji vsi svetnik Franc Pirnat. Ponazoril bo s podobami različne strani tega važnega vprašanja. — Izlet v Trbovlje v svrhu pregleda premogovnika bo v nedeljo dne 25. oktobra Odhod ob 9.10 uri. Udeleženci se zberejo pred 9. uro pred kolodvorom. Priglasitve se še nadalje sprejemajo na naslov: Ljudska univerza, Krekova ulica št. 18-1.

* Mariborska češkoslovaška kolonija. Po zadnjem ljudskem štetju je v Mariboru krog 650 češkoslovaških državljanov, večinoma češkoslovaške narodnosti. Razumljivo je tedaj, da so proslave češkoslovaškega narodnega praznika vedno izredno slovesne. Tako bo tudi v nedeljo 25. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani pivovarne »Union«. Poleg Čehoslovakov, se bodo proslave udeležili tudi vsi drugi Mariborčani, ki se zavedajo pomena bratstva s Češkoslovaško. Vstop bo prost.

* Odgojena produkcija. Produkcija angleških artistov, vozačev na motorjih, napovedana za včeraj na Glavnem trgu, je morala biti radi težav s potnimi listi odgojena. Ogrodje naprave za vožnjo je pa že postavljeno.

* Razpis razprave proti Frideriku Klančniku. Okrožno sodišče je določilo razpravo proti Frideriku Klančniku, ki je soobtožen roparskega umora posestnika Rudolfa Kanclerja v Sobru, na 3. novembra t. l. Senatu bo predsedoval dež. sod. svetnik dr. Lešnik.

* Otvoritev strelšča pri Sv. Marjeti ob Pesnici. V nedeljo 25. t. m. bo strelska družina pri Sv. Marjeti ob Pesnici slovesno otvorila svoje novo strelšče. Slavnosti se bodo udeležili tudi delegati oblastne organizacije iz Maribora.

* Sestanek avtoizvoščkov. Zadruga prevoznih obrotov v Mariboru vabi vse mariborske in okoliške avtoizvoščke na sestanek, ki bo jutri, v soboto ob 19.30 v restavraciji Halbwildl v Jurčičevi ulici. Na sestanku se bo razpravljalo o spremembi tarife za avtoizvoščke v Dravski banovini.

* Redek lovski plen pri Vurberku. V lovšču pri Vurberku so ustrelili v sredo divjega kozla, kar je za Slovenske gorice izredna redkost.

* Kinematografi. Od danes dalje predvaja Grajski kino silm »Rop Mone Lise«. — Kino Union pa zadnji dan »Če diplomati ljubijo«; v soboto pa »Vdova — zaroca«.

* Padec z drevesa. Včeraj je padel na Teznu z nekega drevesa 35-letni spediter Janoš Fekete in si pri padcu zlomil več reber. Zdravi se v bolnici.

* Nežgoda na ulici. Včeraj dopoldne se je radi živčnega napada zgrudil pred Novakovo brivnico na Aleksandrovi cesti 48-letni Jakob Kronvogel s Pobrežja in se tako nevarno ranil na glavi, da so ga morali prepeljati v bolnico.

* Požarni alarm v delavnicah državnih železnice. Včeraj ob 14.30 je v delavnicah državnih železnice zatulila sirena v znak požarnega alarma. Naznačeno je bilo, da gori v mizarskem oddelku. Prihitele so takoj požarne brambe in sicer iz Maribora v petih, iz Studencev pa v šestih minutah. Nadalje so sledili po vrsti še gasilci iz Pobrežja, Pekar, Radvanja in Razvanja, in stopili takoj v akcijo. Vaja je sijajno uspela in pokazala, da bi tudi v slučaju, če bi res nastal ogenj, bili naši gasilci takoj na mestu.

* Tatinske. V sredo zvečer je v ulici Ob brodu opazil stražnik nekega Franca P., ki je vodil pod roko nekega opitega vojaka prav v trenutku, ko mu je hotel izmakniti listnico. Tata je aretiral. — Isti večer je v neki tukajšnji kavarni popival črevljarski pomočnik Franc K. Ob neki ugodni priliki je izmaknil steklenico likerja in ga odnesel pod državni most, kjer ga je skrtil. Po tatvini se je vrnil v kavarno in hotel popivati dalje, toda natakarcica je tatvino opazila in pozvala stražnika, ki ga je aretiral.

* Aretacija. Včeraj je bil Ob brodu aretiriran brezposelni mehanik Franc P. prav v trenutku, ko je hotel izmakniti listnico nekemu opitemu vojaku. Oddan je bil v policijske zapore.

* Poskus samomora v pijanosti. V sredo zvečer je splezal na Državnem mostu na neko svetiljko 25-letni brezposelni delavec Franc Slaček in obvisel nad vodo. Pasanti so ga še pravčasno zagrabili, da ni padel v deročo reko ter pozvali stražnika. Slaček se je rešiteljem odločno upiral in so ga morali na stražnico prepeljati z vozom. Po prespani noči je izpovedal, da je bil tako pijan, da se ničesar več ne zaveda.

Ptuj

Napad z noži. Martin Bežjak, 34 let star, viničar iz Jiršovec, je bil prepeljan 20. t. m. v tukajšnje bolnišnico s težkimi poškodbami. Ima 5 bodljajev na hrbtu, na prsih in na glavi, ki izvirajo od nožev. Kakor se je izvedelo, sta mu prizadejala rane Janez Čeh in Franc Kupčič, pos. sinova, istotako iz Jiršovec po naji 19. t. m. na javni cesti, kjer sta prežala nanj in ga po divjaške napada. Vzrok napada je bajne neko staro sovraštvo. Proti junakom z noži je uvedeno kazensko postopanje.

* Predavanje. Jutri v soboto 24. t. m. točno ob 20. uri bo v spodnji dvorani Narodnega doma predavanje g. profesorja dr. Franjo Zgeča o temi: »Ali spolna vzgoja res ni potrebna?« K obilni udeležbi vabi Društvo jugoslovanskih akademikov v Ptuj.

* Ciganska četvorica, ki se je bila v zaporih tukajšnjega okrajnega sodišča, ker je na goljufiv način izvabila večjo vsoto denarja zidarju Hobodu v Mariboru, je bila 20. t. m. eskortirana v Maribor in izročena okrožnemu sodišču, ki vodi nadaljno preiskavo. Podrobnosti o tej zadevi smo poročali v torkovi številki 20. t. m.

* Iz sodne dvorane. Radi prestopka napravljana lažnih listin po § 228 k. z. je bil obsojen na 14 dni zapora Franc Faifar, 20 let star, sio kočarja iz sv. Marka, ker je nalepljal na pisma že rabljene znamke in jih pošiljal po pošti. Kazen je bila strožja, ker je fant že večkrat predkaznovan in je že letos odsedel 3 mesece zapora.

* Prireditve. Bralno društvo v Krčevini priredi v nedeljo 25. t. m. veselico in gostilni Križe — prej Potočnik. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih knjig.

Jz drugih banovin

Največja korupcijska afera v Bački

Te dni je sodišče v Subotici končalo sodno preiskavo glede največje korupcijske afele, katero so odkrili zadnja leta v Bački. Oblasti so aretirale več sumljivcev, toda vse so izpustili zopet iz zapora, le glavnega krivca Nebojšo Čosića, občinskega beležnika iz Bačke Topole, so obdržali v zaporu. Razen Čosića so med obtoženci še Aleksander Cirtež, bivši župan v Bački Topoli, Aleksander Popović, bivši uradnik, Stanko Kovačević, bivši občinski uradnik, Boža Jerković, bivši župan in Franc Balog, bivši preglednik računov pri sreskem načelnstvu v Bački Topoli. Vsi so obtoženi številnih utaj, sleparij in podkupovanja. Preiskovalni sodnik je zaslusal že več sto prič. Sodni akti so težki 20 kg in člani senata jih bodo študirali najmanj 14 dni pred obravnavo. V Subotici in Bački Topoli, kakor v vsem Banatu, pričakujejo z napetostjo začetek in potek ter konec te velike obravnave o še večji korupcijski aferi v Bački.

b Nov sarajevski tednik »Reflektor«. V Sarajevu je izšel tednik »Reflektor«, ki hoče po ideologiji znanega Vidovičevega prosvetnega etičnega gibanja utrditi vero v ozdravljenje obolevajočih človeštva, opozoriti na sile in svojstva, ki dvigajo in spopolnjujejo življenje, in proučiti lastnosti naše rase in iskati smeri za naš kulturni, gospodarski in politični dvig.

b Dr. Hanžekovič obsojen. V Banji Luki se je vršila te dni glavna razprava proti dr. Matu Hanžekoviču, književniku iz Zagreba. Bil je obdožen, da je pred leti kot advokat v Bosan-

ski Dubici zapravlil poverjeni mu denar. Opeharil je na ta način več trgovskih družb in trgovcev, med katerimi je bil tudi trgovec Kunc iz Ljubljane, za okoli 70.000 Din. Sodniki so ga obsojili na 8 mesecev strogega zapora in 3 leta izgube častnih pravic. Tudi vse stroške obravnave mora plačati.

b Tihotapec iz Ptuja prijat v Subotici. Subotiska policija je aretirala nekega Slavka Rötla, trgovskega pomočnika iz Ptuja. Prišel je v Subotico iz Zagreba in se nastanil v neki zasebni hiši. Ko so ga prijaviли policiji, se je izkazalo, da je Rötli sumljiv človek, katerega išče s tiralic varadžinska in ljubljanska policija že nekaj let. Po aretaciji je priznal, da je on tihotapec orožja, katerega so iskali in ki je pobegnil iz zapora v Varadžinu leta 1928. Subotiska policija ga bo izročila oblastem v Ljubljani.

b Zadnji hajduk v Krajini ubit. Iz Negotina poročajo, da so blizu vasi Štubiga orožniki po 6mesečni gonji ubili zloglasnega hajduka Dobrosava Dudića, ki je izvršil več razbojniških napadov in ima na vesti več umorov. To je zadnji hajduk v Krajini, pred katerim je vse tamošnje prebivalstvo doslej trepetalo.

b Mladoletni požigaleci v Karlovcu. Zadnje čase je bilo v Karlovcu več požarov, katere je zanelila zločinska roka. Mestna policija je z vso vnemo iskala zločince in jih naposled izsledila. Bili so sami otroci, ki so podtikali požar zgolj iz veselja, ki so ga imeli ob pogledu na hiše v plamenih.

b Samomor v umobolnici. V sarajevski umobolnici je izvršila samomor 28letna žena Osmana Loporčanina. Popoldne je ostala sama v svoji sobi, vzela s postelje rjuho, jo razparala v trakove, jih zvilila v vrvi in se obesila.

Uspel občni zbor Tujsko-prometnega društva v Kamniku

Kamnik, 22. oktobra. Občni zbor Tujsko-prometnega društva se je vršil v sredo 21. t. m. zvečer v posebni sobi restavracije A. Cerer. Otvoril ga je župan g. Franc Kratnar s pozdravom novemu sreskemu načelniku g. Voušek in zastopniku Zveze za tujski promet g. ravnatelju Pintarju. Po prečitani zapisnika zadnjega občnega zbora je tajnik g. Skala podal poročilo o delovanju društva v preteklem letu.

Društvo je obravnavalo težkoje kamniškega tujskega prometa na 10 sejah, 29. marca pa je priredilo uspelo anketo za povzdigo tujskega prometa v Kamniku. Vršilo je reklamo v tulin inozemstvu, skrbelo za olepšavo mesta, promenadne koncerte itd., pomagalo pri otvoritvi kopalnice, tujsko prometni razstavi v Ljubljani itd. Tajništvo je rešilo 559 dopisov in posredovalo pri oddaji stanovanj tujcem. Blagajna izkazuje 20.584 Din dohodkov in 16.670 Din izdatkov. Ob zaključku je ostalo v blagajni še 3.914 Din. Članov je šlo društvo v začetku 76, med letom jih je izstopilo 11, pristopilo pa 23, tako da šteje sedaj 88 članov. Koncem tujske sezone je društvo izgubilo svojega agilnega predsednika g. v. svetn. dr. Frana Ogrina, ki je odšel na novo službeno mesto v Kranj. G. dr. Ogrinu, ki je skozi 2 leta kot predsednik društva požrtvovalno in nesebično deloval za povzdigo tujskega prometa v Kamniku, je občni zbor izrekel soglasno zahvalo. Pravtako je izrekel zahvalo tajniku g. Skali in podpredsedniku g. Kosu.

Po poročilu preglednikov, ki so našli vse račune v najlepšem redu, je bil staremu odboru podeljen absolutorij, nakar je bil izvoljen novi odbor, katerega tvorijo: predsednik sreski načelnik g. Voušek, podpredsednik župan g. Franc Kratnar, tajnik g. Alfonz Skala, blagajnik g. Vinko Možina in odborniki gg. Prah, Zor, Hvala, Zargi, Cerer, Kramar in Kos. Za namestnike so bili izvoljeni gg. Maks Koželj, Ivan Zika, Franc Fajdiga in Franc Bervar ml. Preglednika sta gg. dr. Fran Vidic in Ciril Vremšak. H koncu je pozdravil občni zbor v imenu zveze za tujski promet kamniški rojak g. ravnatelj Pintar, ki je omenil, da si je Kamnik v zadnjih dveh letih ustvaril pogoje, ki mu obetajo najlepši razvoj v tujsko prometnem ozirju. Oporozil je tudi, kako moramo usmeriti propagando in reklamo, da bomo v prihodnji sezoni kljub splošni gospodarski krizi, ki tare nas in inozemstvo, dosegli zadovoljive uspehe. Ob 22. uri je bil občni zbor, za katerega je vladalo veliko večje zanimanje kot pa lani, zaključen.

Važen sestanek lesnih trgovcev kranjskega sreza

Pretekli ponedeljek popoldne se je vršil v Kranju ustanovni sestanek lesne sekcije Gremija trgovcev za kranjski srez. Zbralo se je nad 40 lesnih trgovcev iz kranjskega, škofoškega in tržiškega okraja. Sestanka se je udeležil tudi tajnik Zveze trgovskih gremijev in Osrednje sekcije lesnih trgovcev g. Kaiser Igor. Otvoril ga je podnačelnik kranjskega gremija g. Berjak Franc, ki je pozdravil vse navzoče.

Glavni namen tega ustanovnega sestanka je bil, rešiti vprašanje naše lesne industrije in trgovine, ki preživlja hudo krizo. Zato je tudi razumljivo, da se je sestanka udeležilo toliko trgovcev. Veleindustrija hoče uničiti vsa mala in srednja lesna podjetja. Zato se je ustanovilo v okviru Zveze trgovskih gremijev »Društvo lesnih izvoznikov Dravske banovine«, pri vsakem gremiju pa posebna lesna sekcija. Važni so sprejeti predlogi, ki so jih pretresali na sestanku.

Vsak lesni trgovec mora biti strokovno usposobljen, prestatati mora ueno in pomožniško dobo. S tem bi se vrste lesnih trgovcev temeljito razčistile, ker bi se ne mogel vsak baviti z lesno industrijo. Preje, ko je bila visoka konjunktura, to vprašanje ni bilo tako važno kot danes, ko je z lesom težko. Seveda to ne velja za že obstoječa podjetja. Še važnejši je problem kapacitete podjetij. Nekateri veletrgovci so mnenja, naj se postavi zelo visoko maksimirana kapaciteta. Na ta način bi ostalo le kakih 10 velepodjetij, vsi ostali trgovci, ki jih je v naši banovini okrog 1800, pa bi bili popolnoma uničeni in bi morali prodajati blago veletrgovcu, namesto da bi ga sami izvažali. Na sestanku v Kranju je bila predlagana kapaciteta 500 m³ letno. To kapaciteto je moral vsak trgovec vsaj enkrat po svetovni vojni doseči. Približno 500 kub. m lesa obdela na leto vsaka žaga, ki jih imamo toliko v naši banovini. Istočasno bi bilo s tem končno doseženo, da se onemogoči inozemskim prekupčevalcem vsak izvoz iz naše države. Maksimirana letna kapaciteta pa ne velja za 10 km širok pas ob državni meji. Vsako podjetje mora biti tudi protokolirano. Usposobljenost, kapaciteta in protokolacija so pogoji, ki jih mora izpolniti vsak izvoznik.

Na sestanku je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik g. Gorjanc (Kranj), odborniki Verbič (Senčur), Brolih (Zgornja Bela), Veber (Trata), Benedik (Železniki) in Rozman (Tržič). Sestanek, ki je vsestransko uspel, je jasen dokaz, kako potrebno je bilo, da se je Zveza trgovskih gremijev zavzela za našega malega in srednjega lesnega trgovca, ki bi ga sicer uničila velepodjetja in izkoriščali inozemski prekupčevalci.

Slovenske Konjice

Izvoz sadja je v našem srezu letos izredno velik. Do danes se je izvozilo s postaje Slov. Konjice okoli 30 desetonskih vagonov, izvozili ga bodo pa še okoli 10 vagonov. Ker je sadje zelo lepo, ga izvažajo večinoma v velika mesta Dunaj, Berlin in Pariz.

Trgatev je v naših vinogradih večinoma končana. Zadnje lepo vreme je jako pospešilo zorenje grozda. Pridelek sicer ni tako obilen kakor lani, toda kakovost je izborna in daleč prekaša več zadnjih letnikov.

Cesto, ki je doslej vodila med obema poslopji tukajšnje bolnice, so začeli prestavljati pred glavno poslopje bolnice. S tem je storjen prvi korak k razširjenju tukajšnje bolnice, ki je v načrtu tukajšnjega društva Rdečega križa.

Zaradi strahu pred izpitom in zaradi boleznii v smrt

Samomor mizarskega vajenca na Kalvariji

Maribor, 22. oktobra.

Včeraj popoldne je prišel na Kalvarijo neznan mladenič in čakal, da je ostal sam. Samoto je potem izrazil za izvršitev svojega obupnega dejanja. Privezal je vrv na vejo nekega hrasta, ki raste poleg spomenika padlih vojakov, in si zadrnil zanjko krog vratu. Ko so ga sprehajalci kmalu nato našli in sneli, je bila vsaka pomoč že nemogoča. Zdravnik, ki je bil

poklican na pomoč, je mogel ugotoviti le smrt in odrediti prevoz v mrtvašnico mestnega pokopališča na Pobrežju. V samomorilecu so spoznali leta 1913. rojenega mizarskega vajenca Konrada Frasa, zaposlenega pri tukajšnji tvrdki Zelenko. Po izpovedbah obupane pokojnikove matere, se je mladenič obesil zaradi stalnega bolehanja in strahu, da ne bo mogel napraviti pomožniškega izpita. Pogreb pokojnika bo jutri.

Tihotapski tobačni nasad na Dolenjskem

Orožniki so ga našli v gozdu pri Lučah in našli — 34.600 sadik

Grosuplje, 21. okt.

Pred dnevi so finančni organi iz Višnje gore zavohali v neki dolini sredi gozda pri Lučah nad Krko lep tobačen nasad, ki je obsegal nič več kakor 34.600 tobakovih sadik. Tobakar je porabil za nasad tobaka pogorišče, kjer so žgali oglje in veje, kar je znamenje, da je moral dobro poznati gojitev tega žlahtnega zelišča. Zal so izsledili finančni organi to polje prepozno,

ker je bilo listje že spodaj obrano in so imeli samo to čast, da so lahko prešli le gola stebela, dočim je listje odnesel prijatelj tobaka. Do sedaj se jim še ni posrečilo izslediti tega strastnega kadilca, kljub temu, da so zaslišali že vse vasi v okolici. Najbrže ga je minila strast za kajenje, kajti kazni, ki ga doleti je precej občutna in poleg tega bo moral plačati ogromno globo.

Vlom v mesnico in gostilno v Trbovljah

V noči od torika (dne 20. t. m.) na sredo (dne 21. t. m.) so neznan storilec z vetrnikom odprli mesnico ge. Ane Forte na Vodah, kjer so vzeli gnjat in pobrali iz blagajne 300 Din. Od tam so storilec šli v gornje prostore, kjer so v kuhinji ukradli iz mize najemnici gostilne ge. Pinterjevi znesek 100 Din, nato pa so šli v gostilno, kjer so vzeli 6 litrov vina, nekaj kruha, cigaret in cigar. S tem se pa tatovi še niso zadovoljili, kajti šli so še v tujsko sobo, kjer so nekemu tam prenočujočemu potniku odnesli površnik z zlato uro, srebrno verižico in 300 Din gotovine, domačemu sinu g. Janku Forteju pa skoro nov površnik. S plenom so drzni zlikovci pobegnili na Pravidčev travnik, kjer so prezali ukradeno gnjat ter jo pustili na travniku, istotako prazne steklenice vina, katere so orožniki jutraj tam našli. Orožništvo je takoj uvedlo obširno preiskavo in vse kaže, da bodo storilci prav kmalu v rokah pravice.

Slovenjgrдец

Osebnost. Dr. V. Ksilij Serafin, tukajšnji sekundarni javne bolnice, ki se mudi sedaj na orožnih vajah, je premeščen v splošno javno bolnico v Maribor.

Poroka. V terek sta se na Urški gori poročila g. Koršič Oto, uradnik in gđ. Harpf Elsa, hčerka tukajšnjega zdravnika. Obilo sreče! Konj ga je brznil. 22letni posestniški sin Felle Avgust iz Turiske vasi je pripravil na planini drva za zimo. Ko je imel opravke okrog konjev, ga je naenkrat sunil konj v obraz in ga občutno poškodoval. Siromak je dobil tudi podpludbe. Iskal je pomoči v tukajšnji bolnici.

Avto jo je povozil. Učenka tukajšnje osnovne šole Tamše Marija se je obesila na voz. Za vozom je privozil avto in otrok je v strahu, da bi ga ne povozil, skočil tik pred avtomobilom iz voza čez cesto. V tem hipu jo je avto dohitel in blatnik avta jo je vrgel ob kraj ceste. Sofer je avto takoj ustavil in plačal 50 Din za poškodbe na licu mesta.

V nedeljo, 25. oktobra bo v Narodnem domu ob pol 10. uri javno zborovanje, na katerem poročata sreski kandidati g. dr. Vošnjak Bogomil, minister v pokojju, in njegov namestnik g. dr. Bratkovič, tukajšnji župan, ki bosta poročala o gospodarskem in političnem položaju. Zborovanja se udeležite vsi, ki želite naši državi srečnejšo bodočnost.

Novi betonski most čez Homščico je bil te dni izročen prometu.

Lutkovno gledališče. Ob priliki sokolskega prednjačkega tečaja je gostovalo sokolsko lutkovno gledališče iz Maribora in priredilo v Sokolskem domu »Snežulčica« za mladino, za odrasle pa »Fausta«. Upamo, da bo tudi naš sokolski oder v kratkem uvedel to za našo mladino tako zabavno in privlačno lutkovno gledališče.

Škocijan

Rekrutni spisak. Seznam rekrutov letnika 1912 je dogotovljen in stavljen v občinskem uradu slehernemu na vpogled. Obvezanci, ki niso vpisani naj se javijo, da zadoste dolžnosti.

Poučno predavanje. V nedeljo popoldne je priredilo Sokolsko društvo predavanje v tukajšnji šoli. Govoril je br. Lado Ambržič o Tyrševem sistemu telovadbe. Udeležba je bila za začetek še zadovoljiva. Poudariti je treba, da je to pohvale vredna namera, katere se je lotilo Sokolsko društvo, da čimbolj razširja duševno obzorje podeželskega ljudstva.

Kranj

Strelska družina v Kranju naznanja, da se prične danes 23. oktobra z malokaliberskim streljanjem. Streljanje se bo vršilo vsak petek od 20. do 23. v restavraciji »Nova pošta«. Vabljeni tudi nečlani.

Škofja Loka

Volilni shodi, ki bodo našim ljudem istinito in resnično prikazali o čem bo 8. novembra odločalo, se bodo vršili prihodnje nedelje dne 25. t. m. v škofoškem okraju po tem le razporedu: javni manifestacijski shod za Škofjo Loko bo ob 9. uri dopoldne na Mestnem trgu, ob slabem vremenu na dvorišču gostilne Albin Jeralove; ob 11. dopoldne v Poljanah »Na Vidmuc«; ob 13. uri v Gorenji vasi v hiši Franceta Šraja; ob 15.30 v Selcih v gostilni Tavčar in ob 18. uri v Železnikih pri Thalerju. Vse shode priredita sreski kandidati za volitve v narodno skupščino g. župnik Janko Barle in njegov namestnik g. Lončar iz Tržiča. Udeležite se važnih shodov v polnem številu!

Obilica žganja. Letošnje leto z jabolki ni bilo kaj prida. Pač pa je dobra letina hrušk. V gorskih vaseh te čase kuhajo žganje, ki ga bo izredno veliko.

92 dedičev se tepe za prodano imovino

Stara Loka, 22. oktobra.

Pred meseci je umrla v Stari Loki posestnica Marija H., ki je pred smrtjo prodala svojo imovino nekemu mesarju, domačinu. Sorodniki se s prodajo hiše, ki je bila prodana menda pod ceno, ne strinjajo in nameravajo sedaj kupčijo razveljaviti sodnim putem, češ da pokojnica ob prodaji ni bila več pri polni zavesti in zato tudi sklenjena prodaja ni velja.

S početka precej navadna stvar je dobila tako sila komplikirano lice, ker ima pokojnica nič več in nič manj ko 92 dedičev, ki so pretekli teden predlagali svoje zahtevke pravnemu zastopniku. Tudi med dediči ni bilo enotnosti in je med možmi in ženicami že ob tej priliki prišlo do medsebojnih nesporazumov. Bilo je govorenja, prerekanja in dirindajav kot le kaj. Med dediči je tudi par takih, ki na dediščino ne reflektirajo, ker gre v celoti za znesek le okoli 100.000 Din. Z zanimivo stvarjo se bo ukvarjalo sodišče.

Zanimiva razprava pred mariborskim okrožnim sodiščem

Maribor, 22. oktobra.

Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je moral danes zagovarjati 48letni zidarSKI mojster Karel Roje iz Ormoža, zaradi klevete, ker je dne 17. oktobra 1930. v Ormožu javno oklevetal Mija Deždjekova, predsednika šolskega odbora v Strmcu, tedaj državnega uslužbenca. Za dne 13. oktobra 1930. je bila namreč določena licitacija za zgradbo šolskega poslopja v Strmcu, občina Petrijanec, srez Varaždin. Med drugim sta vložila ponudbo zid. mojster Karel Roje in zid. mojster Marko Stuhec iz Ormoža, kateremu je bilo delo tudi oddano. Nekaj dni po licitaciji pa je bila pogodba s Stuhcem razveljavljena in Deždjek Mijo, kot član šolskega odbora v Strmcu odstavljen, ker je Karl Roje povedal ostalim članom šolskega odbora in tudi dal na zapisnik v občinski pisarni v Ormožu dne 17. oktobra 1930., da je prišel Deždjek Mijo dne 11. oktobra 1930. h Karlu Rojeju in mu rekel, da naj stavi v oferto za 5000 do 6000 Din več, njemu pa naj da Din 10.000.— provizije, ker bo potem dobil gradbeno delo. Pri današnji razpravi je Mijo Deždjek odločno zanikal, da bi bil storil česar ga obdoljuje Karel Roje. Karel Roje pa je trdil, da sta z Deždjekom bila sama, ko je staval Deždjek to ponudbo. Ker mu je sodišče to verjelo, je bil oproščen.

Šmartno pri Litiji

Prireditev. Prosvetno društvo bo priredilo v nedeljo 25. t. m. ob 15. uri v svoji dvorani v Šmartnem pevski koncert z lepim sporedom. Sokolska deca bo pa priredila akademijo v sokolskem domu v Litiji ob 16. uri.

Wagensperg. Knez Alfred Windischgrätz je s svojim spremstvom odpoval na Planino. Na gradu so ostali le čuvaj Peter in oskrbnik Joško Drofenik. Valvasorjeva soba je dostopna z dovoljenjem oskrbnika le ob nedeljah.

Poljčane

Uspelo volilno zborovanje. Pretekli petek je bilo v Modražah pri Poljčanah v prostornih gostilne Puki nad vse uspelo volilno zborovanje. Poleg županov iz Pekla, Studenice, Brezja i. dr. so bili navzoči poleg uradništva iz Poljčan tudi številni kmetje in delavci. Pozdravil je zborovalec župan iz občine Brezje, elektrarnar in posestnik g. Vežjak in jim na kratko obrazložil današnji državni položaj. Za njim je v poljudnem govoru na številne navzoče spregovoril g. žel. uradnik Heric, povdarjajoč, da pri volitvah, ki so pred duri, ne gre za koritarstvo, kjer so v polni meri prej zajemale korist za sebe posamezne politične skupine — v državi pa je slo vse navzdol, ampak imajo bodoči poslanci za cilj predvsem, da se naša Jugoslavija gospodarsko in socialno čimbolj okrepi. Dober vtis je napravilo na zborovalce tudi prisotnost sreskega načelnika g. Makarja. Lepo uspelo zborovanje je zaključil predsednik gospod. Vežjak. Zborovalci so tega dne spoznali, da je naravnost njih sveta dolžnost, da grejo 8. novembra volit. Tako bodo namreč koristili sebi in državi.

Predsednikom volilnega odbora za volišče Poljčane (Poljčane, Pekel, Stanovsko, Luščekova vas) je bil te dni imenovan tukajšnji šolski upravitelj g. Alojz Krajnc.

Prva slana je zalotila naš kraj in okolico v torej jutraj. Tako smo že korak bliže jeseni. Nasprotno pa se nas je lotilo prav splošno razpoloženje, ko smo obučovali v vrtu g. K. sveže vzcvete duhteče vijolice.

Lesce

Ves leški okraj se pripravlja z vnmemo na veliko narodno manifestacijo, ki se vrši v nedeljo, dne 25. t. m. ob priliki otvoritve novega šolskega poslopja v Lescah. Nova šolska stavba je ponos Lesca in priča o velikem kulturnem hontenju vsega okraja. Šola se bo imenovala po Nj. Vis. kraljeviču Andreju. Da bo narodna manifestacija tem sijajnejša, so vabljeni k otvoritvi novega šolskega poslopja Sokoli, gasilci, narodna društva in vsi zavedni Jugoslovani vsega okraja, da se otvoritve udeležijo v čim večjem številu. V nedeljo v Lesca, k otvoritvi šole Nj. Vis. kraljeviča Andreja!

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer
Petek, 23. oktobra: Zaprt.
Sobota, 24. oktobra: Dogodek v mestu Gogi.

Red D.

Nedelja, 25. oktobra: Vest. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.
Petek, 23. oktobra: Levstikova proslava. Izven. Izredno znižane cene.
Sobota, 24. oktobra: Viktorija in njen huzar, opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ga. Bučarjeva kot Afra

(V Grumovem Dogodku v mestu Gogi)

Jutri, v soboto, bo v ljubljanski drami privikrat nastopila priljubljena in popularna igralka šentjakobskega odra ga. Meta Bučarjeva in sicer bo debutirala v vlogi Afre v Grumovem Dogodku v mestu Gogi. Ga. Bučarjeva je znana igralka karakternih vlog ter ima za seboj že kakšnih 40 kreacij, s katerimi je na raznih odrih nastopila okrog 190 krat. V tem svojem žanru se je toliko razvila in razživela, da so bile sode o njenih nastopih tako od strani kritike kakor občinstva vedno zelo ugodne. Od njenega debuta v Narodnem gledališču smemo vsi mnogo pričakovati, zato pa je tudi dolžnost občinstva, da pride v čim dostojnejšem številu na ta prvi večer mlade igralkice, ki stopa na deske velikega gledališča tako vedre duše in s tako izvrstnim korakom, da morajo biti z njo vse naše simpatije.

Od sreca ji želimo uspeha in zmage.

Repertoar narodnega gledališča v Mariboru

Začetek ob 20. uri.

Petek, 23. oktobra: Zaprt.
Sobota, 24. oktobra: »Zemlja smehljaja«. Ab. C.
Nedelja, 25. oktobra: ob 15. uri: »Mayerling«; ob 20. uri: »Slaba vest.«

Iz gledališča. V soboto, 24. t. m. se bo ponovila opereta »Zemlja smehljaja«, ki je letos dosegla tak uspeh, da so bile doslej vse predstave razprodane. Ab. C. — **Zakop v strelskih jarkih** pred St. Quentinom ob francosko-belgijski meji je prizorišče silne angleške vojne drame »Konec poti«, čije premijera bo režiji Vl. Skrbinka v terek, 27. t. m. Nastopil bo skoro ves moški ansambl. Narodno gledališče v Ljubljani pa je posodilo celotno kulisarijo in garderobo.

Radio

Ljubljana, petek, 23. oktobra. 11.30 Prof. J. Solar: Pravilna izgovarjava slovensčine. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Gađ. Hume-kova: Gospodinja in novodobno stanovanje. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Prenos opere »Turandot« z Dunaja. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, petek, 23. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Plošče. 13.30 Filmske in dnevne vesti. 15.00 Ljudskošolska ura. 15.30 Plošče. 17.00 Bon-ton. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Lahka glasba. 18.30 Sokolsko predavanje. 19.30 »Turandot«, opera (Dunaj). 11.30 Dnevne in sportske vesti. — Radio orkester.

Zagreb, petek, 23. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Plošče. 17.30 Komorna glasba. 19.00 Sokolsko predavanje (Beograd). 19.30 »Turandot«, opera, prenos z Dunaja.

Praga, petek, 23. oktobra. 12.15 Plošče. 12.35 Moravska Ostrava. 14.10 Plošče. 15.00 Brno. 17.05 Pianinski koncert. 19.20 Poljudna glasba. 20.20 Pesmi. 21.00 Večerni koncert. 22.20 Plošče.

Ljubljana, sobota, 24. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 B. Hrovat: Pota k ustvarjanju kulturnega filma. 19.00 Ga. Ort-haber: Angleščina. 19.30 Prof. Namorš: Spoznavanje blaga v specerijski in manufakturni stroki. 20.00 Bogo Pleničar: Sah. 20.30 Duetni večer: gđc. Kogejeva in g. Marčec, solista ljubljanske opere. 21.15 Salonski kvintet. 22.00 Čas, dnevne vesti. 22.15 Lahka glasba, izvaja salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 24. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.30 Dnevne in sportske vesti. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje o Dalmaociji. 20.00 Jugoslovanske pesmi. 20.30 Radio komedija. 22.30 Dnevne vesti. 22.50 Jazz.

Zagreb, sobota, 24. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Radio orkester. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Beograd. 22.30 Poročila in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Praga, sobota, 24. oktobra. 12.35 Bratislava. 14.10 Plošče. 18.30 Mladinska glasba. 19.20 Brno. 20.00 Večerni koncert. 22.25 Moravska Ostrava.

Redukcija nameščenecv in tujci

Ze večkrat smo na tem mestu govorili o zaposlenju tujih nameščenecv v raznih industrijskih panogah v naši državi. Dnevno nam prihajajo pritožbe o zaposlavljanju naših ljudi pri raznih namestitvah in o stalno večjem dotoku tujega, pogostokrat nam sovražnega elementa.

Naše borze dela sicer izkazujejo v svojih uradnih poročilih razmeroma majhno število nezaposlenih. Vsi ti statistični podatki se vodijo brez dvoma z veliko točnostjo, vendar pa so od realnega življenja zelo, zelo oddaljeni; imajo pač veliko pogreško, ki obstoji v tem, da vsebujejo te številke le neznamen del nezaposlenih. V teh podatkih so namreč vsebovani samo oni nezaposleni, ki uživajo brezposelno podporo in razne druge ugodnosti, medtem ko obstoja ogromno število nezaposlenih, ki niso nikjer registrirani. Predvsem so to nekvalificirani poljski in gozdni delavci.

Med trgovskimi in pisarniški poklici vlada vsaj v naši banovini ogromna nezaposlenost. Pred dobrim tednom je neka ljubljanska tvrdka inserirala, da potrebuje pisarniško moč z mesečno plačo — Din 500 —. oglašilo se je nad 400 kompetentov in kompetentij. Nekatere teh oseb so bile pripravljene prevzeti posel tudi s samo mesečnimi 300 dinarji. Nezaposlenost je v zadnjem času silno narasla. Gospodarska kriza, ki jo preživlja tudi naša država, je dovela in vrši tudi še velike redukcije nameščenecv pri posameznih podjetjih. Tudi podjetja, ki so slovela po svoji veliki delavnosti, so bila primorana znižati število nameščenecv.

Razumljivo je, da ne more nihče preprečiti redukcij, ki jih nujno zahtevajo sedanje gospodarske prilike, vendar se nam zdi potrebno, da merodajne kroge opozorimo na nekatere krivice, ki se dogajajo v posameznih podjetjih ravno pri tem poslu. Predvsem je treba konstatirati, da mnoga podjetja pri odpustu nameščenecv, posebno v vrstah strokovnega osebja, postopajo izredno pristransko. V naših industrijskih podjetjih je nameščenih mnogo inozemskih strokovnih delavcev in nameščenecv, čeravno imamo takih ljudi dovolj v državi na razpolago. Pri zadnjih redukcijah so bili prvenstveno odpuščeni naši ljudje, medtem ko so se inozemci obdržali. Za enkrat še ne mislimo objaviti imena onih tvrdk, ki so tako krivično, v gotovem oziru naravnost protidrjavno postopale. Vsi vemo kako težko je dobiti zaposlenje za domačega člveka pri nekaterih industrijskih podjetjih v naši banovini. Vsa priporočila, najboljša izpričevala, vse nič ne pomagata, ker sedi pač na najvišjem mestu tujec, ki protežira samo svoje ljudi. Če pa kljub temu pride naš človek do kruha pri takem podjetju, je on prvi, ki se ga zopet postavi na cesto. Tu je potrebno nujna in stroga intervencija oblasti. Nikakor ne moremo

dopuščati, da naši ljudje stradajo, medtem ko je tujec zaposlen.

V naši državi imamo institucije, ki imajo nalog, da vršijo nadzorstvo nad zaposlenjem v posameznih obratih. Inspekcije dela so zato tu, da ščitijo naše državljane, oz. tudi tuje državljane jugoslovanske narodnosti. Njihova naloga se mora v današnjih časih podvojiti. Strogo postopanje in točno proučevanje vsakega slučaja o potrebi in nepotrebi tujih nameščenecv se mora vršiti rigorozno. Vsako popuščanje in toleriranje je danes zločin proti državi. Apeliramo na državne oblasti, da podrejenim uradom dostavijo točna navodila o postopanju pri dovoljenjih za namestitve. Anglija je prepovedala vsako tuje nameščenje. Kar velja za Anglijo, je za našo državo še mnogo večje važnosti.

Še neka okolnost nas silí, da povemo svoje mnenje. Po deželi krožijo še vedno tuji potniki in agenti. So to nameščeneci nekaterih zagrebških tvrd. Z našimi ljudmi občujejo v tujem jeziku. Te ljudi je treba brezpogojno odstraniti, dokler imamo veliko število domačih potnikov, ki so brezposelni. Organizacija trgovskih potnikov naj tem razmeram enkrat za vselej napravi konec. Naša javnost jo bo pri tem gotovo v polni meri podprla.

Še vedno poslušamo v Ljubljani brenkanje na kitaro in prepevanje nemških pesmi. Kaj bi se zgodilo v Gradcu z našimi dijaki, če bi prepevali slovenske narodne pesmi in beračili po mestu — o tem naj razmišljajo vsi oni mnogostevilni občudovalci in tudi javni organi, ki dopuščajo tako obnašanje, ki postane lahko tudi nevarno izzivanje.

Gospodarske vesti

× **Avstrijski državni proračun.** Državni proračun avstrijske republike predvideva skupne izdatke v letu 1932. 1.999.73 milijonov šilingov, dohodki za isto poslovno dobo so naznačeni z zneskom 2.002 milijonov šilingov. Proračun se je znižal za približno 300 milijonov šilingov.

× **Izseljenišvo.** Po zadnjih podatkih izseljeniškega komisarijata je razvidno, da izseljenišvo v naši državi čedalje bolj pada, medtem ko vračanje v domovino stalno narašča. V mesecu avgustu se je izselilo iz Dravske banovine v prekomorske dežele 191 oseb. Skupno se je izselilo iz vse države 602 oseb. Vrnilo pa se je v istem mesecu 800 oseb.

× **Znižanje carine na mast v Avstriji.** Radi visoke cene masti v Avstriji, namerava avstrijska vlada znižati carino na svinjsko mast od 30 zl. kron na 10 zlatih kron. Ta naredba bo bržkone izšla že v doglednem času.

× **Statistika drobnice na Balkanu.** Količine prašičev v Romuniji se cenijo 3.000.000 glav, 40.000 koz in 13 milj. ovc. J. avija poseduje: 2.800.000 prašičev, 1,8 milj. koz, 7.900.000 ovc.

Bolgarija: 1 milj. prašičev, 1,3 milj. koz in 8.900.000 ovc. Grčija: 420.000 prašičev, 4,5 milijona koz in 6,4 milijona ovc. Albanija: 30.000 prašičev, 1,1 milj. koz in 1 milj. ovc.

Borzna poročila

dne 22. oktobra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 22. oktobra, Amsterdam 2271:03 do 2277:87, Bruselj 785:94—788:30, Curih 1098:45 do 1101:75, London 219:35—226:85, Newyork 5591:01—5608:01, Pariz 220:65—221:31, Praga 165:86—166:36, Trst 289:29—295:29.

Zagreb, 22. okt. Amsterdam 2271:03—2277:87, Bruselj 785:94—788:30, London 219:35—220:17, Milan 289:29—290:19, Newyork kabel 5602:01 do 5619:01, Newyork ček 5591:01—5608:01, Pariz 220:65—221:31, Praga 165:86—166:36, Zürich 1098:45—1101:75.

Curih, 22. okt. Beograd 9:05, Pariz 20:0875, London 20:225, Newyork 510, Bruselj 71:45, Milan 26:60, Madrid 45:50, Amsterdam 207:10, Berlin 118:75, Stockholm 119:75, Oslo 113, Kopenhagen 113, Solija 3:70, Praga 15:10, Varšava 57:15, Budimpešta 90:025, Atene 6:60, Carigrad 2:50, Bukarešta 3:07.

Vrednostni papirji

Zagreb, 22. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 68 bl., vojna škoda ar. in kasa 273:50 do 278, dec. 282—285, 4% agr. obv. 32—36, 7% Bler ar. 56:50—58 (55:50—57), kasa 56—59 (58), 8% Bler ar. in kasa 62—65, 7% pos. hipot. b. 62 do 65, 6% begl. 43:75—45 (43—45:50). — B a n k e: Katoliška 33 d., Hrvatska 50 d., Praštediona 957:50—960 (957:50), Union 100 bl., Kredit 121—126, Jugo 67—68, Obrtna 36 d., Ljublj. kred. 115 d., Medjunarodna 68 d., Narodna banka 4300—5200, Srpska 187 bl., Zemaljska 110 do 112 (110). — I n d u s t r i j a: Gutmann 110 do 120, Sečerana Osijek 160—170, Trboveljska 200—220, Slavonija 200 bl., Vevče 115—120 (115), Slaveks 20—25 (20), Danica 65 bl., Pivo Sarajevo 170 bl., Drava 185 d., Ragusea 230 do 270 (240), Jadranska plovidba 400 bl., Oceanija 190 blago.

Dunaj, 22. oktobra. (d) V današnjem privatnem prometu so taksirali Trbovlje z 28 in prioritete Dunav-Sava-Jadran s 93 do 94.

Žitna tržišča

Novi Sad, 22. oktobra. Pšenica: sremska 78 kg 2% 225 zaklj. — Oves: srem. slav. 130—132:50. — Ječmen: srem. bački 63-64 kg 120—125, — Kuruza: bačka stara 99—101, gornjebač. 95 do 97:50, južnoban. slav. 90—92:50, sremska stara Indija 99—101, Sid 101—103, bačk. nova sušena 78—80, srem. nova sušena 79—81, banatska nova sušena 71—73. — Moka: bačka št. 8 122:50 do 127:50. — Otrobi: bački v jutah 80—85. — Promet: 37 vagonov.

Budimpešta, 22. oktobra. Tendenca: čvrsta, za korožo slabša, Promet: sreden. — Pšenica: dec. 10:70—10:81 (10:80—10:82), mare 11:78 do 11:88 (11:85—11:87). — Rž: dec. 11:27, marc 12:12—12:25 (12:20—12:22). — Kuruza: maj 13:25—13:32 (13:20—13:23).

Ljubljansko, lesno tržišče

Tendenca še vedno slaba, brez prometa.

Sport

Snoči je naša reprezentanca odpotovala v Poznanj

Lahko ni bilo, pa je vendar le šlo. Savez se je v začetku bal, da ne bo dobil pristanka od naših »Francozov« in »Švicarjev«. Veselo je odjeknila vest, da so bili Sekulić, Bek in Hitrec takoj pripravljeni. Tik pred odhodom pa so se vendarle pojavile težkoče, švicarski savez in klub Sekulića — ženevska Urania, nista dala Sekuliću dovoljenja, boječ se, da ne bi bilo to v zvezi z morebitno verifikacijo Sekulića za kak jugoslovanski klub.

Mednarodni tajnik JNS dr. Andrejević je ponovno govoril telefonično s Sekulićem in je dobil od njega zagotovilo, da mu je Urania dovolila nastop v jugoslovanski reprezentanci. Zadeva je bila rešena.

Snoči se je naša reprezentanca odpeljala na Poljsko. Sekulić in Bek potujeta preko Berlina direktno v Poznanj, dočim se je Hitrec odpeljal iz Zagreba, kamor je prišel radi madjarskega potnega lista. Splitski igrači Čulić, Dešković, Bonačević in Marušić se bodo priključili v Subotici.

Jugoslavija je igrala prot Poljski dvakrat. 1. oktobra 1922 je Poljska zmagala v Zagrebu s 3 : 1, dočim je v drugem nastopu, 3. junija 1923 v Krakovu odnesla zmago Jugoslavija s 2 : 1. Da nismo bili s Poljsko v živahnih stikih, je predvsem kriva velika oddaljenost med našo državo in Poljsko.

Helena Madison, znamenita ameriška plavatica, je glasom poročila iz Newyorka postavila nov svetovni rekord na 1 angleško miljo (1600 m) v času 23:37,2. Čas je precej neverjeten, kajti svetovni rekord iste plavatičice na 1500 m znaša 23:17,2.

Dempsey, bivši svetovni prvak v boksanju, je dokončal pred kratkim turnejo po Ameriki. Nastopil je 61krat ter zmagal v 49 slučajih s knock outom. Pri tem je veliko zaslužil. Samo v 14 matchih je prejel 230.000 dolarjev. Dempsey je še vedno zborn tehničar in je navzile svojim 36 letom v prvih kolih nevaren vsakemu nasprotniku. Ako so borbe trajale dalje časa, je znatno opešal.

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse uniformne potrebščine in dežne plašče v zalogi Simon Klmanek, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 2198

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohorčeva ulica 5

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Oglašujte v Jugoslovanu!

Globoko užaloščeni sporočamo, da je bil naš ljubi, srčno dobri oče, tast, stari oče, gospod

LORENC LAURICH

tovarnar usnja

v torek, dne 20. oktobra po dolgem in težkem trpljenju, previden s sv. sakramenti za umira-joče, v 67. letu starosti, odpoklican v večnost.

Dragi preminuli bo v četrtek, dne 22. oktobra ob 9. uri svečano blagoslovljen v hiši žalosti v Grazu, Schubertstrasse 73. Nato bo prepeljan v Konjice, kjer bo pogreb v petek, dne 23. oktobra ob 4. uri popoldne.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 24. oktobra t. l. ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi v Konjicah.

KONJICE-GRAZ, dne 21. oktobra 1931.

Fritz Wagner, Karl Wagner,
zeta.

Alfred Laurich, Anny Wagner,
Gretl Wagner, Erna Laurich,
otroci.

Anne-Marie, Erna, Herta,
Karl, Heinz,
vnuki.

V imenu vseh sorodnikov.

Sokolstvo

Dvodnevna seja izvršilnega odbora Saveza SKJ

Po najnovjši statistiki ima Savez SKJ v 1553 edinicah 230.000 sokolskih pripadnikov

V ponedeljek in torek se je vršila v Beogradu seja izvršilnega odbora Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, pod predsedstvom prvega namestnika staroste SKJ br. Engelberta Gangla in drugega podstaroste br. Paunkovića. Pred sejo je bila seja zbora župnih načelnikov iz vseh žup, včlanjenih v Savezu SKJ. Na tej seji so se obravnavale važne zadeve glede sokolske telesne vzgoje. Veliki porast sokolskih društev zahteva, da se vzgoji čim boljše in dobro vzgojeno prednjaštvo, ki bo moglo biti kos težki nalogi pri telesni vzgoji jugoslovanskega naroda. Zbor župnih načelnikov je končno definitivno sprejel proste vaje, s katerimi bo naše Sokolstvo nastopilo na IX. vsesokolskem zletu v Pragi leta 1932.

Vse sklepe zbora župnih načelnikov je odobril izvršilni odbor na svoji dvodnevni seji. Nato so podali svoja poročila posamezni funkcionarji, nakar je sledila obširna vsestranska debata. Posebno pozornost je vzbudilo poročilo saveznega statističarja, ki je vzbudilo posebno zanimanje z ozirom na veliki porast in razmah sokolske ideje po celi Jugoslaviji.

Iz teh posebnih statističnih podatkov je razvidno, da ima Savez Sokola kraljevine Jugoslavije danes 25 žup, 1553 edinic in sicer 881 sokolskih društev in 672 kmetskih sokolskih čet. Sokolskih pripadnikov šteje Savez SKJ 220.058 (brez sokolske župe Banjaluka, ki svojih statističnih podatkov še ni poslala). Ako smatramo, da ima vsaka župa povprečno 9000 pripadnikov, potem šteje danes Savez približno 230.000 sokolskih pripadnikov. Od tega števila je 102.010 članstva, ostanek tvorijo moški in ženski naraščaj ter moška in ženska deca. Število prednjakov, ki so dovršili višje prednjačke tečaje, znaša 1017. Vsa društva telovadijo po sokolskih domovih, šolskih telovadnicah in privatnih dvoranah. Sokolskih domov v državi je 111, dočim jih je v gradnji 26. (V letu 1930 je bilo 95 sokolskih domov.) Igrišča ima 276 društev. Sokolskih zastav je 226 in sicer 186 članskih in 40 naraščajskih. Prosvetno delo Sokolstva se vidi iz sokolskih knjižnic, ki jih je v Savezu 494. Mnoga sokolska društva imajo v dosegu prosvetnega dela svoje dramske odseke, ki prirejajo v zimski sezoni gledališke predstave. Gledaliških odrov je 339.

Izvršilni odbor je nadalje sklepal tudi v udeležbi našega Sokolstva na IX. vsesokolskem zletu v Pragi leta 1932, ter se je zaradi tega ustanovil posebni zletni odbor, ki mu načeljuje drugi podstarosta Saveza SKJ br. Gjura Paunkovića. Iz teh kratkih podatkov je torej razviden velikanski napredek našega Sokolstva, odkar je vse jugoslovansko Sokolstvo združeno pod enotnim praporom Sokola kraljevine Jugoslavije.

Iz slovenskega Sokolstva

Lužičkosrbski Sokoli in dr. Miroslav Tyrš. Sokolske Listy, glasilo lužičko-srbskega Sokolskega Saveza prinaša v 7. št. članke in ostale vesti iz življenja in delovanja Sokolstva v najmanjšem delu Slovanstva, pri lužičkih Srbih. Lep članek »Meroslav Tyrš« je posvečen 99. rojstnemu dnevu ustanovitelja Sokolstva doktor Miroslava Tyrša. Med drugim prinaša članek naslednje besede: Nam Srbom, nam srbskim Sokolom je posebno blizu veliki Slovan in Slovci, ustanovitelj Sokolstva dr. Miroslav Tyrš. Za tem sledi članek »Tyršova mislička — naša sokolska mislička«. V tem članku so iznešene globoke sokolske misli dr. Tyrša in njegovega sobrata Jindriha Fügnerja, poleg tega pa razpravlja članek o sokolskih načelih. Članek »Zhrnadžiny v jednotach« razpravlja os merničah zimskega sokolskega dela, nakar sledi obširno poročilo o letni glavni skupščini lužičko-srbskih dijakov in o potrebi skupnega delovanja Sokolstva in dijaštva. Dalje sledi opis o dogodkih ob priliki odkritja spomenika Andreju Zeylerju. Zanimiva so poročila o javnih telovadnih nastopih. V rubriki »Slowjanske Sokolstvo« so poročila in vesti o 70-letnici brata dr. Scheinerja, o Tyrševi proslavi in o 10-letnici vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Sokolsky Listy izhajajo 10krat letno v Budišinu v Nemčiji. List urejuje br. Michal Nawka, upravlja pa br. G. Janak, Budišin—Bautzen, Lanengraben 4, Serbski dom. Našemu Sokolstvu list prav toplo priporočamo.

Lužičko-srbsko Sokolstvo o našem kralju. Pod naslovom »Jubilej sokolskeho kralca« prinašajo Sokolske Listy, glasilo Saveza lužičko-srbskega Sokolstva naslednji zanimiv članek: »Dne 16. avgusta je proslavil Nj. Vel. Aleksander Karadjordjevič Prvi, jugoslovanski kralj, desetletnico svojega vladanja. Jugoslovanski kralj, ki je sam član Sokola, ima velike zasluge za slovensko Sokolstvo. Njegov najstarejši sin prestolonaslednik Peter je starosta Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Tudi lužičko-srbsko Sokolstvo obenem z ostalimi sokolskimi organizacijami drugih slovenskih narodov se raduje iskreno in odkritosrčno ob jubileju svojega kraljevskega sokolskega brata Aleksandra I.«

Hrastnik

Pri gradnji vodovoda bi se bila pripetila te dni skoro nesreča. Sesul se je jarek, ki je zasul delavca Mihaela Zužmana. Ker so odkopavali ponesrečenca zelo počasi in previdno, je trajalo celo uro, da so ga postavili zopet na noge, zdravega, brez poškodbe. Delo pri vodovodu je pri steklarni precej zastalo zaradi številnih kanalov in raznih električnih in drugih podzemskih napeljav. Vsekakor bo pa vodovod dograjen pred določenim rokom, t. j. pred prazničkom Ujedinjenja.

Nedeljski koncert trboveljskih učencev je uspel nad vse pričakovanje. Otroci so peli, kakor jih še nismo čuli, in lahko rečemo, da je to najboljši slovenski mladinski zbor. Kakor čujemo, nastopi meseca novembra v ljubljanskem Unionu, in uverjeni smo, da se takrat ta naša trditev ponovi. Škoda, da se niso udeležili Hrastničanje prireditve v večjem številu!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 24. 793/1. 2921

Razglas.

Za delomržeže in okoriščevalce občinskih podpor se proglašajo sledeče osebe: Gostiša Gašpar, roj. 3. januarja 1894. pristojen v občino Dol. Logatec, srez Logatec. Rehberger Anton, roj. 27. maja 1897. pristojen v občino Dol. Logatec, srez Logatec. Marzel Avgust, roj. 27. julija 1895. pristojen v občino Guštanj, srez Prevalje. Schnabl Ivan, roj. 11. februarja 1886, pristojen v občino Gor. Vižinga srez Prevalje. Zagar Franc, roj. 3. februarja 1889, pristojen v občino Iška Vas, srez Ljubljana. Novak Ivan, roj. 6. maja 1861, pristojen v občino Cven, srez Ljutomer. Payer Ivan, roj. 1880, pristojen v občino Škofja Loka, srez izpostava Škofja Loka. Volčjak Anton, roj. 25. marca 1907, pristojen v mesto Maribor. Veberič Jože, roj. 1872, pristojen v mesto Maribor. Sajovic Alojz, roj. 1891, pristojen v občino Kranjska gora, srez Radovljica. Rep Rozalija, roj. 16. avgusta 1902, pristojna v občino Hlaponci, srez Ptuj. Lavrič Jurij, roj. 1880, brusac, pristojen v občino Škocijan, srez Krško. Rozman Mihael, roj. 10. septembra 1849, delavec, pristojen v občino Tržišče, srez Krško. Androja Jože, roj. 25. aprila 1881, delavec, pristojen v občino Studenec, srez Laško. Gangler Ivan, roj. 27. marca 1888, pristojen v občino Konjice, okolica, srez Konjice. Glad Jože, roj. 6. maja 1876. Glad Andrej, roj. 19. novembra 1900. Glad Maks, roj. 11. oktobra 1910, Glad Ana, roj. 25. aprila 1903, pristojni v občino Fara, srez Kočevje. Stankovič Mirko, iz občine Erdu, srez Osijek. Detelj Bolto, roj. 1858 v Poljanu. Šantovec Adam, roj. 1864 v Martijancu. Nemet Andrija, roj. 1892 iz Turnašice. Birač Mara, pravo Julica, roj. 1890, občina M. Graduša, srez Glina. Drenovac Slavko, roj. 1906. pristojen v Bračevce, srez Djakovo. Zagrljača Ibro Salkov, roj. 1903. Imamović Smajo Ahmetov, roj. 1894, Bučo Osman Hamzin, roj. 1902, Bučo Umija Hamzina, roj. 1906. Komljenović Milanov Novak, roj. v Miljanu, pristojni v občino Miljeno, srez Čajniče. Melišević Husein, sin Redje, Hadjić Ando, sin Salih, Mahmutović Bego, sin Osmana, Rešidović Rešo, sin Ahmeta, Ahmetović Idris, sin Mehe, vsi iz Brčke. Pjević Semso, sin Alage, Sinanović Ibrahim, sin Lede, Ahmetasević Avdo, sin Muje, Imširović Mujo, sin Salih, Grgić Manda, hči Bernanda iz Voča. Radić Mijo, sin Ivana, Jukanović Uzeje, sin Avde iz Broda, Durmić Ibrahim, sin Bege, Durmić Djevan, sin Bege iz Šatorovića, Ramić Zineta, hči Muje, Alikadić Suljo, sin Nazifage iz Gor. Rahiča, Pežić Kata, hči Mate iz Gor. Bodevišča, Katič Marta, žena Ive, Ikanović Lija, hči Zeče, ločena Mujić iz Omerbanovače vsi pristojni v občino Gor. Rabić, srez Brčka. Raković Radivoje Simvo, pristojen v občino Bijelo Brdo, srez Višegrad. Jakšić Martin, sin Bartola, roj. 1903, Petrović Marka, sin Alekse, roj. 1883, Labrtič Luka, sin Grge, roj. 1899, vsi pristojni v občino Černa, srez Vinkovci. Mrčanin Kosta, 71 let star, pristojen v mesto Novi Sad, Kunić Stevan Mitrov, pristojen v občino Drvar, srez Bosanski Petrovac. Malini Vasilije, star 35 let, krojač. Bojanović, Vidosava, stara 16 let, Brangjan Gizela Gjulina, roj. 27. februarja 1913. Šmidt Kristina Francova, roj. 30. maja 1913, Balaš Marija Andrijana, roj. 1909, vsi pristojni v občino Štrbci, srez Prnjavor. Bošković Hanča, hči Hasana, ciganka, Bošković Omer, sin Alijin, cigan, vsi pristojni v občino Sasina, srez Savski Most. Mulahasanović Salih, roj. 1909, Mulahasanović Melča, roj. 1908, Begović Atif, roj. 1911, Mujanović Salih, roj. 1907, Huskanović Hanka, Huskanović Alija, roj. 1894, Suljić Omer, vsi pristojni v občino Doborovci, srez Gračanica. Hodjić Fehrata, star 21 let, Gjogić Omer, star 24 let, Spahić Osman, star 25 let, Gjurić (Bilić) Vaso Markov, star 30 let, Stevanov Milan, star 21 let, vsi pristojni v občino Lukovica, srez Gračanica. Suzić Stana, roj. 30. septembra 1901, pristojna v občino Zirovac, srez Dvor. Sulejman Rešić Jusin, Mrkalj Ratko Lazin, Suhopljić Nazif Ibrin, Gečević Jasin Mužin, vsi pristojni v občino Prijedor, srez Prijedor. Kutjić Gjuro, roj. 1905, pristojen v občino Vagani, srez Kotor Varoš. Milisanović Blagoje, star 34. l, pristojen v občino Vagani, srez Kotor Varoš. Petrović Petar in Petrović Ivić, pristojni v občino Vagani, srez Kotor Varoš. Mumin Ibro Sinanović, Meho Heljegović, Saldo Baltić, Sulejman Bešo, Križović, Hrapčić Rizvan, Heljegović Zajim, Hirić Huse, Behar Himzo, Bilić Juso, Bilić Maho, Bečirović Ahmo, Rezić Husejin Tvavar Niko, Kazić Ibro, Okić Sulejman, Kosić Gjuro, Delalović Omer, Delalović Omer, Delalović Alija, Rašid Rondžić, Omanović Latih, Kukavica Ibro, Gju-

laga Sabi, Mumin Rozović, vsi pristojni v občino Vrhpolje, srez Ključ. Pilipović Luka, pok. Pavla, star 50 let, Salko pok. Bege Dedić, star 45 let, pristojna v občino Lipa, srez Bivač. Radulović Antun, roj. 1874, Hodjić Avdo, star 35 let, Mašić Omer, roj. 1860, pristojni v občino Bihač. Tešić Boško, star 28 let, pristojen v občino Šiprage, srez Kotor Varoš. Radić Ilija, roj. 1902, Lobić Stipo, roj. 1910, pristojna v občino Glamož, srez Glamož. Medić Mile, star 25 let, Medić Gjurgaj, star 22 let, pristojna v občino Ključ, srez Ključ. Stojanović Milka, roj. 1912, Skular Gjula, roj. 1901, Banjac Mileta, roj. 1899, Hušić Redjel Rešo, star 40 let, Samadjić Osman Ramin, roj. 1882, Babić Pašo, roj. 1898, Samardjić Mehaga Mehmed Mahoremov, roj. 1909, Pjanić Gjuro Maho, roj. 1902, in njegova žena Dragica, roj. Čerger, roj. 1908, in nezakonska hči Danica, roj. 1925, Zejnić Meho Milan, roj. 1903, in njegova žena Milka, roj. Pavlović, roj. 1910, Čehić Hasan, roj. 1908, Ročič Omer Ramin, roj. 1907, Čulić Juso Salomov, roj. 1903, Hirnić Suljo Suljin, roj. 1902, Reskić Salko, roj. 1893, vsi pristojni v občino Tržička Raštela, srez Pazin. Cvetanović Jovo, roj. 1897, pristojen v občino Dibuša, srez Dvor. Odjić Petar, roj. 1899, Bačanović Maksim, roj. 1886, Karužić Tripo, roj. 1902, Sitić Josip, roj. 1896, Zipančić Marko Milanov, roj. 1920, vsi pristojni v občino Hercegnovi srez. izpostava Hercegnovi. Rakić Milka, žena Gjorgja, star 35 let, iz N. Sela, srez Peč. Skuljić Marka, žena Gjorgja, stara 35 let, iz N. Sela, srez Peč, Skuljić Marka, stara 20 let, Ninković Milka, Droce Meho, star 35 let, Bubić Meho, star 28 let, vsi pristojni v občino Kruševljani, srez Nevesinje. Marković (Dragović) Radovan, pristojen v občino Cveke, srez Cetinje. Cvetanović Zvonko Perov, roj. 1915, pristojen v občino Ston, srez Dubrovnik. Miljanić Petko in njegova familija, Miljanuĉ Ljubica, pristojni v občino Gacko, srez Gacko. Pošković Husein, roj. 14. februarja 1903, pristojen v občino Gacko, srez Gacko. Paudjić Hukosava Petrova, stara 26 let, Zvijer Gojko, star 29 let, Zvijer Danica, žena Gojkova, stara 25 let, Gabela Bečir, star 48 let, Prodan Nikola, star 45 let, vsi pristojni v občino Divinska, srez Bileća.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 13. oktobra 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

U 16/31—4. 2942

V imenu Njeg. Vel. kralja!

Podpisano okrajno sodišče v Kočevju je razsodilo s sodbo z dne 10. oktobra 1931, da je Miklič Ludmila rojena Kalčić, rojena 10. avgusta 1883 v Travi, tja pristojna, srez Cabar, Savska banovina, r. k. vere, vdova, posestnica in trgovka na Travi št. 7, hči pok. Antona in pok. Matilde rojene Suštaršič, že kaznovana, kriva,

da je v zadnjem času, posebno dne 14. septembra 1931, v svoji trgovini v Travi ni imela niti podrobno niti sumarno označenih cen špecerijskega blaga, torej življenjskih potrebščin, tako da bi jih lahko vsakdo razločno videl.

S tem je zagrešila prekršek po čl. 6. zakona o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne špekulacije z dne 30. decembra 1921, »Službene novine« z dne 6. januarja 1922 št. 5, ter se po tem členu v zvezi z §-om 3. zakona z dne 31. decembra 1929 št. 307, »Službene novine« z 31. decembra 1929.

obsodi

na 1 dan zopora in 100 Din denarne kazni, ki jo mora plačati v 14 dneh po pravnomočnosti sodbe in ki se v slučaju neizterljivosti izpremeni v smislu čl. 16 cit. zakona na nadaljna dva dni zopora; po §-u 389 star. k. pr. r. na plačilo stroškov kazenskega postopanja in stroškov izvršitve kazni, ki se izrečejo za izterljive.

Okrajno sodišče v Kočevju, odd. III., dne 10. oktobra 1931.

E 1049/31—1. 2956

Oklic.

Lutar Matjažu, pos. v Odrancih, je vročiti v izvršilni zadevi Balazič Matije, pos. v Gaberju, sklep z dne 12. oktobra 1931., s katerim se je dovolila prisilna dražba nepremičnin vl. št. 546, 548 in 551 k. o. Odranci.

Ker je bivališče zavezane stranke Lutar Matjaža neznano, se postavlja za skrbnika Lutar Jože, pos. v Odrancih, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler se ne oglasi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II., dne 12. oktobra 1931.

E 591/31—9. 2957

Dražbeni oklic.

Dne 23. novembra 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjižga Zajčij vrh, vl. št. 48.

cenilna vrednost: 24.258 Din; vrednost pritlikline: že zapodena v cenilni vrednosti; najmanjši ponudek: 16.172 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto, dne 19. oktobra 1931.

Konkurzni razglasi

S 14/31—88. 2948

Oklic.

Konkurzna zadeva Lajovic Maksa, trgovca v Litiji.

Prezadolženec Lajovic Maks je predlagal, da se sklene prisilna poravnava.

Narok za razpravljanje in sklepanje o poravnalnem predlogu se bo vršil pri tem sodišču v sobi št. 23 dne 14. novembra 1931 ob desetih.

Okrajno sodišče v Litiji, odd. I., dne 15. oktobra 1931.

S 23/31—47. 2947

Določitev naknadnega ugotovitvenega naroka in naroka za prisilno poravnavo.

Prezadolženec: Pfeifer Ivan, trgovec v Kranju.

Narok za ugotovitev naknadno prijavljenih terjatev dne 14. novembra 1931 ob devetih.

Narok za razpravljanje in sklepanje o prisilni poravnavi dne 14. novembra 1931 ob desetih, oboje pri podpisnem sodišču v sobi št. 9.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I., dne 19. oktobra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

2926 a 2—2

Razglas o licitaciji.

Radi neuspeha I. licitacije za zidarska in elektroinstalacijska dela pri zgradbi nove kanalizacije ter preureditve kopalnice in klozetov v javni bolnici v Ptuj razpisuje tehnični razdelek pri sreskem načelstvu za Maribor levi breg po nalogu kr. banske uprave Dravske banovine V. No. 3123/11 z dne 30. septembra 1931.

II. javno pismeno ofertno licitacijo v skrajšanem roku na dan 5. novembra 1931 ob enajstih v sobi št. 51/II.

tehničnega razdelka pri sreskem načelstvu v Mariboru.

Pojasnila in ofertni pripomočki se dobijo med uradnimi urami v sobi št. 50.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih (tudi z besedami) na celotni uradno odmerjeni proračunski znesek, ki znaša za posamezna dela:

1. kanalizacija, kemična čistilnica in gradbena dela: Din 349.355-47,

2. elektroinstalacijska dela: Din 5.980-.

Podrobnosti razpisa o licitaciji za predmetna dela so razvidne iz razglasa v »Službenih novinah« in na razglasnih deskah sreskih načelstev v Mariboru, Ptuj, Celju in Ljubljani ter pri mestnih načelstvih v Mariboru in Ptuj.

T. No. 1439/18

Sresko načelstvo za srez Maribor levi breg, v Mariboru, dne 15. oktobra 1931

T. No. 1439/10. 2940 a 2—2

Razglas

o prvi pismeni ponudbeni licitaciji za odajajo adaptacijskih del v hiralnici v Ptuj.

Tehnični razdelek pri sreskem načelstvu Maribor, levi breg razpisuje po naročilu kr. banske uprave Dravske banovine od 30. septembra 1931, V. No. 2261/5, in na podstavi čl. 86. do 98. zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910 ter njegovih izprememb odnosno izpopolnitev za prevzem in izvršitev adaptacijskih del v hiralnici v Ptuj.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 23. novembra 1931 ob enajstih dopol. v prostorih tehničnega razdelka (soba št. 51/II) sreskega načelstva Maribor levi breg.

Vse natančnejše podatke glej »Službene objave« Jugoslovana št. 244 z dne 21. oktobra 1931.

Sresko načelstvo Maribor levi breg v Mariboru, dne 15. oktobra 1931.

Al Jennings:

Pesnik in bandit

Ko sva šla skozi mesto, naju je marsikdo pozdravil kot prijatelj. Vsi so vedeli, čemu sva prišla. Čitali so obtožbe zoper mene. Nihče ni poizkusil, zaslužiti nagrado. Vlak je pripeljal. Nekdo je šel tesno mimo mene.

— Pobegnila sta, je dejal. Bill Tillman vaju je videl in ju posvaril.

Demokratje, stari kovboji, bivši banditje, mali farmarji in nekaj malega poštenih državljanov je stopilo iz vlaka. Houstona in Loveja ni bilo med njimi. Čez dva dni sem srečal Toba Oldena, šerifa iz okrožja Woodward.

— Vtihatopila sta se, je dejal. Ravno zdaj sta na seji.

Franka niti iskat nisem šel, da bi ga vzel s seboj. Mestna dvorana je bila nabito polna. Eden mojih starih prijateljev, Leslie Ross, je bil predsednik. Stal sem ob vratih in čakal ugodne prilike, da bi lahko neopažen vstopil. Eden izmed zborovalcev, ki je sedel nekje sredi lokala, je vstal in prekinil govornika. Nekdo drug ga je začel pozivati k redu, nekdo ga je hotel od zadaj potisniti na njegov sedež — bilo je ravno toliko hrupa, da sem lahko vstopil, ne da bi me bil kdo opazil.

Počasi sem šel po hodniku in sem vsakomur pogledal v obraz. Tako sem bil zavzet s to pozornostjo, da sem čisto prezrl smrtno tišino, ki je nenadoma nastala med zborovalci. Ko sem slučajno pogledal proti odru, je stal tam Ross z dvignjeno roko. Njegove oči so visele na meni in njegov obraz je bil pepelnato siv, kakor da se bo zdaj zgrudil. Njegov pogled je občinstvo uklenil vase kakor kakšna prikazen z onega sveta.

— Gospoda moja, samo trenutek prosim, ostanite na mestu. Prišel je dol po stopnicah in šel vzdolž po hodniku. En sam trenutek, je ponavljal in hitel proti meni.

— Ni jih tu, Al, mi je zašepetal. Prisegam ti, da jih tukaj nikjer ni bilo videti. Nikar ne počenjaj česa tu, Pomiri se.

Bil je bolj razburjen kakor jaz. Zdelo se je, kakor da se boji, da mu bom postreljal ves lokal. Houstona in Loveja v resnici ni bilo tam. Pobegnila sta v Guthrie. S Frankom sva jima sledila tja.

Prišla sva ravno do mestne meje, ko se je ustavil jezdec pred nama. Bil je Ed Nicks, policijski uradnik Združenih držav.

— Nikar ne hodita noter, je dejal. Vsi prežijo na vaju. Onadva imata ukaz o aretaciji in vaju lahko takoj primeta. Past je za vaju pripravljena. Onadva vesta, da bosta prišla. Polovica meščanov je oboroženih zoper vaju. Padli bodo po vama, kakor hitro bosta stopila v mesto.

Deset let sem poznal Eda Nicksa in sem vedel, da se človek lahko zanese nanj. Nekaj časa je jezdil z nama.

— Vso okolico sta našuntala zoper vaju, je dejal. Tu ne moreta imeti nobenega upanja. Ali na farmo ali v ječo — to je edino, kar imata na izbiro.

Napad na ekspresni vlak Santa Fé.

Za dobro polovico je bila samo usoda kriva, da je Frank zašel med roparske napadalce na vlak.

Jezen in razdražen se je obrnil k meni, ko naju je Nicks zapustil.

— Jaz mu ne verjamem, je dejal. Midva bi bila morala iti dalje. Narobe sva napravila. Jaz bi rad videl njihovo »meščansko brambo«!

Pa mu ni bilo treba dolgo čakati. Spotoma sva se ustavila pri črncu Amosu, da bi nekaj malega prigriznila. Amos je bil orjak, z obrazom, črnim ko oglje, in z dušo, belo ko sneg. Oženjen je bil z najboljšo srčkanjo malo mulatko iz cele okolice. Njun dom je bila vesela rumena kočica sredi žitnih polj. Kadar sta se smejala Amos in Collie, tedaj je smeh prihajal iz dna srca.

Kar je bilo njegovo, je bilo najino. Collie je bila ponosna na svojo posodo in na svojo kuho. Amos je sedel zunaj na verandah, ona pa nama je cvrla piščanca in nama stregla. Prišla sva ravno, ko sta se bila pripravila k obedu. Zdalj pa se je Amos, ta silni farmar, ki je poznal samo trdo delo, umaknil pred vrata, dokler ne poobedujeta bela človeka.

Novo sredstvo za zdravljenje raka?

Profesor Voronov, ki je znan vsled svojih pomlajevalnih poskusov, je poročal na nekem kongresu zdravnikov v Parizu o svojih poskusih zdravljenja raka pri opicah. Doslej so mislili, da oboli na raku lahko le človek. Od bolnih opic dobiva prof. Voronov poseben »serum«, s katerim zdravi raka pri ljudeh.

Amerikanski »doktorji«

Kongres Zedinjenih držav je imenoval posebno komisijo za proučevanje pravnih razmer v deželi. To komisijo imenujejo »Wickerham-ovo komisijo« in ta je te dni izdala zanimivo poročilo o tem, kako si pridobivajo ljudje v Zedinjenih državah častni naslov »doktor«.

Komisija se je obrnila na več manjših vseučilišč z vprašanjem o pogojih za doseg doktorata modroslovja; vprašanja so podpisali z imenom in naslovom nekoga 15-letnega dečka. Nekatera vseučilišča so res odgovorila, da je treba pač najprej se nekaj naučiti, predno lahko postaneš doktor, druga vseučilišča pa niso bila tako stroga. Ponekod so zahtevali le »pouk na daljavo« v čisto neznatnih predmetih; drugod so zahtevali izpite, toda z obljubo vseh mogočih olajšav, seveda proti primernemu plačilu, neko vseučilišče pa je zahtevalo le 200 dolarjev takse in spis o kakšnem poljubnem predmetu; na »dečkove« odgovor pa, da je dovolj izobražen in da je sramotno od izobraženca zahtevati še kakšen spis, je »vseučilišče« odgovorilo, da je zadovoljno le z 200 dolarji. Komisija je res odposlala zahtevanih 200 dolarjev in že čez par dni je imel »deček« v rokah dokument, da je »doktor modroslovja«... Nekateri amerikanski listi so objavili to doktorsko diplomu (za 200 dolarjev) v izvirniku.

Kakor je komisija dognala, so v zadnjih treh letih »promovirali« na ta način nad 7000 »doktorjev«.

So pa tudi znamenita vseučilišča, ki morajo dovoljevati in odobravati »učene« spise o najrazličnejših predmetih. Na »Columbia«-vseučilišču je nekdo predložil v odobritev za doseg doktorata spis o »gostoljubnosti in o lepem vedenju pri obedu«. Dobili pa so ravnostam v odobritev še drugačne »učene« spise, n. pr. »kurjereja kot dobičkanosna gospodarska panoga«, »boksanje in samoobrambo« itd.

V Bostonu pa so otvorili lansko leto posebno stolico za »nauk o zakonu«. V kratkem pa se je pokazalo, da obiskujejo predavanja na tem oddelku le ljudje (dijaki in dijakinje), da bi z lahkoto napravili ne pretežke izpite. Tako je napisala neka slušateljica na tem oddelku razpravo »o uporabi časa pri pomivanju kuhinjske posode«; ugotovila je med drugim, da je treba za dobro pomivanje vilic, nožev in žlic točno 11 minut in 17 sekund (za rodbino štirih članov).

Neki dijak v Wisconsinu je napisal učno razpravo »o učinku obliža na rane«, neki drugi pa je opisal, zakaj naj nosijo debeluh oblike iz progastih in ne iz gladkih vzorcev. Neki mediciner pa ni imel boljšega opravka kakor da je premišljeval in pisal, koliko las in brk obrije

lahko srednje-dobra britev v določenem času; dečko je dognal, da mora količnik dobra britev v 5 sekundah porezati vse brke in lase. Neki modroslovec je pisal o glavobolu velikih državnikov in o vplivu njihovega glavobola na politiko...

In taki »znanstveniki« potem osrečujejo svet!

Edisonovi možgani

Amerikanski pisatelj George Bryan ceni »vrednost« Edisonovih možganov tako, da je izračunal, koliko denarja je naloženega v vsaki njegovi iznajdbi. Nekaj števil: kinematograf 1250 milijonov dolarjev; telefon — 1 milijarda dolarjev; električne železnice — 6500 milijonov dolarjev; električna luč in sila — 5 milijard dolarjev; fonograf — 105 milijonov dolarjev; dinamo-stroj in motorji — 100 milijonov dolarjev; brezžična telegrafija — 15 milijonov dolarjev. Skupaj: nad 15 in pol milijard dolarjev.

Proces v Lübecku

Proces v Lübecku, ki naj bi dognal, kdo je kriv smrti 76 otrok, ki so jih zdravili z nekim posebnim zdravilom proti jetiki, se bliža svojemu koncu. Obtoženi profesor dr. Deycke je namreč izjavil:

»Odvetnik dr. Frey je pred 2 dnevi pripomnil, da bi bilo najbolje, če bi jaz vstal in povedal, da sem postal žrtev znanosti in da sem se zmotil.

Danes povem: L. 1929. sem bil trdno prepričan, da je zdravilo, ki ga je iznašel dr. Calmette, ne le neškodljivo, ampak da je pravi blagoslov. Sedaj pa izjavljam odkrito, da sem postal žrtev znanstvene znote. Do tega spozna-

nja pa nisem prišel vsled tega procesa, ampak na podlagi znanstvenih del, ki sem jih izvršil v preteklem letu. Če sodišče misli, da spadam vsled tega na zatožni klopi, naj me obsodi; jaz sem že dostikrat dokazal, da se ne bojim ljudi, pa tudi ne smrti.«

Po teh besedah je zavladala v dvorani grobna tišina...

Nato je prof. Deycke nadaljeval: »Moje prepričanje je bilo zmotno in če je treba koga kaznovati, kaznujte mene, ne pa drugih, ki niso krivi!«

Naslednjega dne pa je izjavil obtoženec profesor Klotz: »Tudi jaz moram priznati, da sem postal žrtev znanosti in znanstvene znote!«

Vsled teh izjav prevladuje splošno mnenje, da bo državno pravdnišvo tožbo umaknilo, ker ne gre tu za krivdo zdravnikov, ampak pač za nesrečen dogodek...

Zadnji trenutki znamenitih vohunov

Član francoskega kasacijskega sodišča g. P. Bouchardou je napisal nekaj zanimivih spominov na zadnje trenutke nekaterih znamenitih vohunov.

O vohunko Mato Hari pripoveduje:

»Ko so Mato Hari 15. oktobra l. 1917 zjutraj zubbili in ji povedali, da prihaja njena zadnja ura, je od strahu kar okamenela in ni bila prav nič več podobna nekaj najslavnejši plesalki sveta. V ječi Saint-Lazare se je silno postarala in v zaporu se je zgubila z njenega obraza zadnja sled njene nekdanje lepote. Pri misli na smrt je globoko vzdihnila in skrila

svojo glavo v roke — videti je bilo, da ji je silno težko in tesno. Nenadoma pa je bila vsa izpremenjena: začela se je smehljati in na smeh se je držala do svojega konca. Vstala je in se začela oblačiti; okoli kloboka si je ovila dolg, bel pajčolan, na roke pa si je nataknila dolge rokavice.

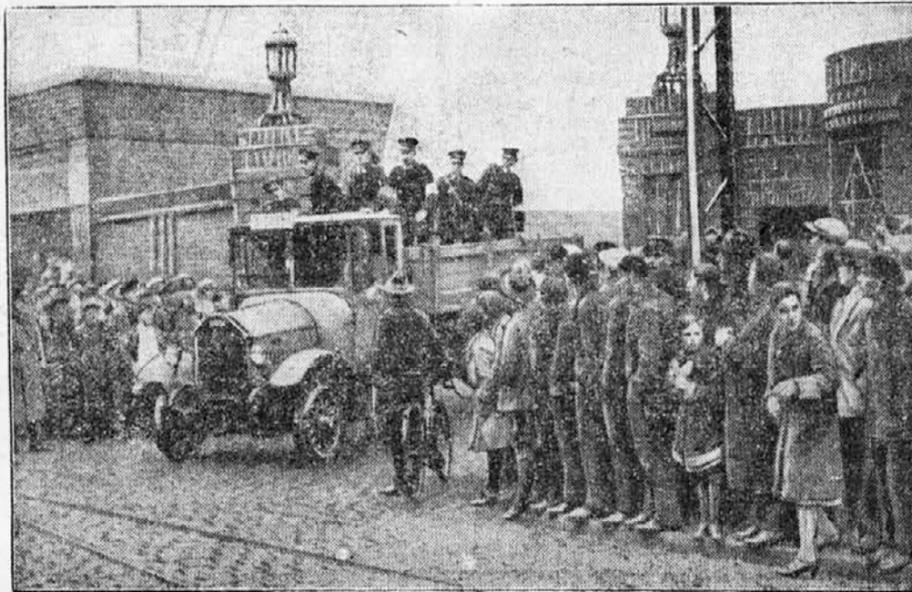
Stopnice stare jetnišnice je kar po dve preskakovala. Na dvorišču jo je čakal voz z zastrtimi okni. Samo en korak in bila je v vozu. Ko je izstopila iz voza, ki so ga spremljali dragoci z golimi sabljami, se je kar zibala na morišče. Preko luž in mlak je skakljala kot prava plesalka. Nato so jo prevezali h kolu, ona pa se je z rahlim mahljajem roke zahvalila duhovniku in sestri strežnici in svojemu zagovorniku.

Ta prizor je silno vplival na vojake-strelce. Zadelo jo je le ena krogla v srce, druge pa so šle vse v zid. — Bila je mrtva na mestu...

Neka druga vohunka, priprosta in siromašna delavka, je morala na morišče 10. januarja leta 1917. Ko so jo privezali, je rekla: »Prosim Francijo odpuščanja — vive la France!«

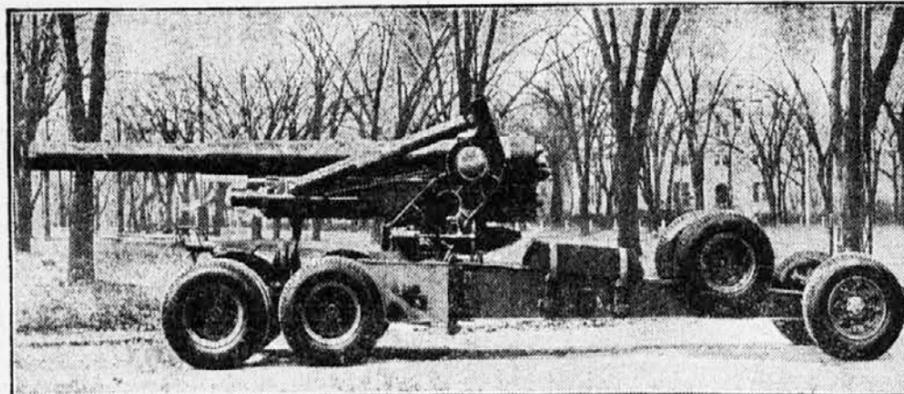
Na svoj način pa se je obnašal Pavel Bolo, znan tudi pod imenom Bolo-paša. Ta je bil silno razdražljiv in duhovnik ga je moral večkrat opominiti, da prihaja njegova zadnja ura. Pritoževal se je zlasti, zakaj ni navzoč njegov odvetnik, potem pa se je problemel v svečano večerno obleko in si položil na srce svilen robec, ki naj bi ga nacejenega z njegovo srčno krvjo izročili po njegovi smrti neki osebi. Ko pa je stopil v voz, je zamižal, kakor da hoče do svojega zadnjega trenutka igrati človeka, ki mu vse skupaj ni nič več mar.

Njegovo izdajstvo pa je vzbudilo po vsi Franciji in zlasti med vojaštvom takšno silno ogorčenje, da so vojaki sklenili, da ne bodo streljali v srce, ampak v glavo. Zato je tudi robec ostal brez krvi...

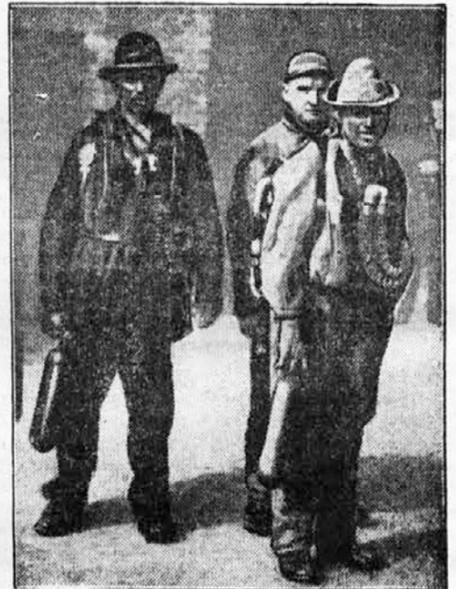
Nesreča v rudniku pri Herne

Nesreča je zahtevala 12 mrtvih in 19 ranjenih. Na sliki vidimo rešilni voz, ki odhaja iz bolnišnice po druge žrtve nesreče.

Najnovejši ameriški brzostrelski top

Na zadnjih velikih vojaških vajah v Zedinjenih državah so preskusili brzostrelski top najnovejšega sistema

Nesreča v rudniku pri Herne
Reševalni oddelek rudarjev pred vstopom v rov.

Lepotica -- beračica

Nekdaj sloveča belgijska lepota Celine, ki so jo v njeni mladosti imeli za najlepšo in najboljšo ljubeznivo žensko na svetu, živi danes v največjem siromaštvu. Nekdaj so se najslavnejši umetniki (kiparji in slikarji) kar trgali za njo, komu bo služila za »model«, in belgijski »ar. Anni« spomenik v Bruslju »Brabansonne« — ženska postava — je izdelan natanko po potezih lepe Celine. Danes pa prebiva nekdanja svetovna lepota v skromni podstrešni sobici lažna in bolna...

...in sedaj, dragi Janez, je končal gospodar svoj nagovor, »te ne bom več tikal, ampak vikal, ker si prost. Od danes naprej ne boš več ti pometal pisarne, jutri jo boste pometli vi!«